

DRÁMAMELLÉKLET

1979

SZEPTEMBER

GÖRGEY GÁBOR

BULVÁR

SZÍNJÁTÉK
HÁROM FELVONÁSBAN

Személyek:

BAKONYI GÉZA, drámaíró
IBOLYA, a felesége
STELLA AURORA, világsztár
TATA, a nagypapja
ZEBEGÉNY BÉLA, színigazgató
MATUSKA ÖDÖN, slágerszerző
CSIK DÓRA, újságíró
ALKONYI GLÓRIA, színésznő
MR. SZABÓ, producer
MRS. BROWN, várományos özvegy
DUKE BROWN, a fia
1. DÍSZLETEZŐ
2. DÍSZLETEZŐ
Testőrök és személyzet

ELSŐ FELVONÁS

Bakonyi Géza dühödten jár-ke, majd leül az íróasztalához és írni készül. Türelmet-len mozdulatok, nem megy az írás. Hirtelen felpattan, magnetofonjához rohan, megragadja a mikrofont, bekapcsolja a készüléket és izgatottan beszélni kezd

BAKONYI Dezsőkém ! Engem meg akar-nak ölni! Érted? Meg akarnak ölni! (Üzötten körülnéz, majd folytatja) Le-

velet akartam írni neked, mint mindig, de most még erre is képtelen vagyok. Összetorlódnak a szavak, reszket a kezem, nem tudok írni. Ezért szalagra mondom, amit mondani akarok, ez a kazetta majd csak elér téged valahogy. Drága Dezsőkém! Nagyon valószínűnek Játsszik, hogy ez a búcsúlevelem. Akarom mondani búcsúszalagom. Mint mondtam: meg akarnak ölni ! Nem késsel és nem is revolverrel. Gyilkosaim sokkal rafináltabbak. Egyszerűen rám akarják hoz-ni az infarktust. És én úgy érzem, valóban nem kerülhetem el az infarktust! (Szünetet tart, zihál) Tulajdonképpen itt az ideje. Negyvenéves elmúltam, ebből legalább húszat írógép mellett töltöttem, és íróember számára ennyi idő után már az írógép látványa is elég az infarktus-hoz. Egyébként is, magyar íróhoz nem illik a túl hosszú élet, ötven év a maximum, ötven fölött már minden rendes magyar író fogja a sátorfáját és meghal. Persze szívesen megvárnám én is az ötvenet — de ha egyszer nem hagyják ! A gyilkosaim nem hagyják! (Szünet, megint körülnéz, majd folytatja) Látlak magam előtt, Dezsőkém, ahogy kérdeztél : kik a gyilkosaim? Megmondom, egyetlen szóval : a színigazgatók ! Nem egy és nem is kettő. Mind! Mert ez világszervezet, Dezsőkém, ezek titokban megszervezték magukat, és egyetlen közös koncepciójuk van: mindig mást akarnak, mint amit az ember ír nekik! Ez az, amit nem bírok tovább. Amikor az ember meg-küzdött végre azért a nyomorult drámaért, minden szót erőszakkal csikart ki a sorstól vagy ihlettől vagy nem tudom, minek nevezzem azt a homályos és undorító valamit, amitől függ, hogy mikor tudunk írni és mikor nem — egyszerűen mikor végre vérrel és verejtékkel meg-írtuk a darabot, akkor kezdődik az egész előről a színigazgatókkal ! (Bevesz egy tablettát, vizet kortyol rá. A vízkortyolást is mikrofonközébe végzi) Mit gondolsz, most mért várom az infarktust? Mint tudod, teljes évig írtam a darabomat, egy igazi drámát, életem főművét, korunk szellemi emberének elmagányosodásáról. Nem akarok szerénytelen len-

ni, tudod, mennyire önkritikus vagyok és objektív, de ez a darab röviden és tömören : remekmű ! Ebben olyan bizonyos vagyok, mint a feleségem hűségében, márpedig te ismered Ibolyát, mennyire feltétel nélkül szeret engem. Nahát! Mi-kor megírtam a darabot, viszem a színigazgatónak, annak, akinek néhány hó-napja ismét fogadom a köszönését — pillanatnyilag egyetlen ilyen színigazgató van az országban ! Ő másnap felhív és közli, hogy a drámám túl drámai ! Túl-ságosan nehéz, megfekszi a közönség gyomrát. Mintha az én darabom töltött-káposzta volna! És hogy mért nem írok inkább valami könnyű, szórakoztató, zenés bulvárdarabot? Tőlem merete kérde-zni ezt, Bakonyi Gézától, akiről köztudomású, hogy sosem adom el magam ! Inkább vállalom a szegénységet is, ha kell! Sőt, akár a mártírhálát! (Szívéhez kap, nyög, mélyeket lélegzik. Majd ismét bele a mikrofonba, elhaló hangon) Szorit a szívem, Dezső ! Zsibbad a bal karom ! Tudod, mit jelent ez! Erzem, ahogy a vad-állat mancsa lassan emelkedik, nyúl felém és mindjárt lecsap. (Eltakarja a mikrofont) Ez egész jó ! (A mikrofonba) Dezsőkém ! Lehetséges, hogy te most egyedülálló dokumentumot tartasz a kezvedben. Illetve hallgatsz. Egy magyar író utolsó, papírra vetett sorait. Illetve szalagra mondott szavait. Johann Sebastian Bachot, amikor a Fuga művészetét komponálta, az egyik taktus közben ragadta el a halál. Milyen megrendítő, milyen szép ez a taktus! Itt állok én is a halál torkában és írok, illetve beszélek, az utolsó lehettemig, és amíg ki nem veri kezemből a tollat . . . akarom mondani a mikrofont . . . (Szívéhez kap) Érzem ! Most ! Jön ! (Elterül a széken, szemét le-hunyva várja a rohamot)

IBOLYA (be) Mondd, Géza, mikor pumpálsz ki végre a kádléfolyót?

Bakonyi pánikszzerűen kikapcsolja a magnót, majd ismét elterül

Meg kell öszülni, amíg a víz a fürdő-kádból . . . (Rámered Bakonyira) Ja, már megint? (Legyint és ki)

BAKONYI *(felnyitja a szemét, még vár egy kicsit, csalogódottan pislog)* Úgy lát-szik, később jön a roham. Kaptam egy kis haladékokot. Persze nem sokat! Idő kérdése az egész. *(Feláll, keresgél a szobában)* Akkor viszont gyűjtsünk rá. *(Megtalálja a cigarettát, rágyújt, mélyen leszívja, élvez)* Egyes teóriák szerint egy dohányosnak a nikotin elvonása ártalmasabb, mint a dohányzás. Hol a kávé? Éjszakáról kellett maradnia egy kis kávénak . . . *(Beleszagol a csészébe)* Szól-ni kéne, hogy melegítsék meg . . . Ugyan! Egy frászt fogom megvárni, amíg Ibolya elővánszorog és megmelegíti! *(Felhajtja a kávé, csettint)* Persze jellemző, hogy egy magyar írónak hideg kávé kell innia! *(Tűnődik, majd odamegy a magnetofonhoz, bekapcsolja)* Dezsókém! Közben eltelt néhány óra, szörnyű rohamom volt! Csak hihetetlen ellenállóképességemnek köszönhetem, hogy még itt vagyok és be tudom fejezni leveletem. Illetve szalagomat. Ebben a gyötrelmes, vad hajszában sokszor gondolok rád, milyen jó neked ott a messzi Afrikában, milyen boldogító nyugalomban élhetsz azon a lepratelepen. *(Felnéz, elrövedezik, mélyet sóhajt)* Néha már-már azt hiszem, talán leprásnak kéne lennem, az volna az én megfelelő életformám. Ott kellene élni Afrika szívében, az érintet-len öserdő közepén. Ó, egy kis csendes lepratelep! . . .

IBOLYA *(be)* Csik Dóra van itt! Interjút akar tőled.

BAKONYI *(felcsillan a szeme)* Interjút? Boldogan! *(Hirtelen elkomorodik)* Interjút? Most, amikor dolgozom? Rügöd ki!

IBOLYA *(ki/elé)* Gyere, drágám. A férjem a legnagyobb örömmel ad interjút a lapnak.

Csik. Dóra belép. Ibolya ki

CSIK DÓRA Jó napot!
BAKONYI Üdvözlöm. Foglaljon helyet. CSIK DÓRA Maga ebben a szobában dolgozik?
BAKONYI Ebben.
CSIK DÓRA Érdekes, sokkal intimebb-nek képzeltem. A maga művei valahogy olyan intímek. A dolgozószobájának is intímnek kéne lennie, nem gondolja?
BAKONYI Nekem elég intím.
CSIK DÓRA Ez a sarok itt az ágygal határozottan intím hangulatú. Olyan, mint egy kétszemélyes Bakonyi-kamaradarab.
BAKONYI Még sosem írtam kétszemélyes kamaradarabot.
CSIK DÓRA De ha írna, olyan lenne, mint ez az intím sarok az ágygal. BAKONYI Lehetséges.
CSIK DÓRA Szeret éjszaka dolgozni?
BAKONYI Szeretek.
CSIK DÓRA Várjon, kitalálom, mit iszik munka közben . . .
BAKONYI Nem iszom semmit.
CSIK DÓRA Soha?
BAKONYI Munka közben soha.
CSIK DÓRA *(jegyez)* „Bakonyi Gézá-t csak a munka részegíti . . .”
BAKONYI En nem ezt mondtam . . . CSIK DÓRA De ez a lényege. Leülhettek? BAKONYI Tessék.
CSIK DÓRA *(leül)* Jó ez a fotój. Ordít róla, hogy svéd.
BAKONYI Lehet, hogy ordít, de Mátészalkán gyártják.
CSIK DÓRA Igazán? Akkor lekoppintották a svédektől. Dolgozik?

BAKONYI Egy író mindig dolgozik. CSIK DÓRA *(jegyez)* „Bakonyi Géza akkor is dolgozik, amikor, nem dolgozik.”
BAKONYI Én nem ezt mondtam!
CSIK DÓRA De ez a lényege. Darabot ír?
BAKONYI Mondjuk.
CSIK DÓRA Zebegény már nyilatkozott, hogy nekik írja.
BAKONYI Lehetetlen! Még el sem kezdtem.
CSIK DÓRA Zebegény mindent tud! Hogy kezdődik?
BAKONYI Micsoda?
CSIK DÓRA A darab.
BAKONYI Nem szeretek így előre . . . CSIK DÓRA Csak az első mondatot kérem. Az nekem elég. Az első mondatot!
BAKONYI Az első mondatot? *(Tanácstalan)* Drága Dezsókém!
CSIK DÓRA Ez mi?
BAKONYI Az első mondat.
CSIK DÓRA *(jegyez)* „Drága Dezsókém!” Így kezdődik a darab?
BAKONYI Még nem hallott olyan színdarabról, ami levélförmában kezdődik? Egyébként mondtam már: nem szeretem, ha születő műről kell beszélnem. CSIK DÓRA Úgyis látni fogják. BAKONYI De a kész művet! Magzatvíz és placenta nélkül.
CSIK DÓRA *(jegyez)* „Magzatvíz és placenta nélkül.”
BAKONYI Mit akar ezzel?
CSIK DÓRA Ez lesz az interjú címe. BAKONYI Egészen mást akartam monda-ni . . .
CSIK DÓRA De ez a lényege. Hol játszódik a darab?
BAKONYI Azt most még nem tudnám pontosan . . .
CSIK DÓRA De hát hol van Dezsó, aki-nek a levelet írják?
BAKONYI Hol van Dezsó? Egy lepra-telepen.
CSIK DÓRA Mit csinál ott? Leprás?
BAKONYI Nem. Orvos.
CSIK DÓRA Értem már! Megcsömörlött a civilizált élettől, és humanitárius eszméktől vezéreltetve elment egy lepratelepre orvosnak. Afrikába?
BAKONYI Afrikába.
CSIK DÓRA *(jegyez)* „Bakonyi Géza új darabjának színhelye egy lepratelep Afrikában.”
BAKONYI Várjon, az Istenért . . .
CSIK DÓRA Szerelmek is szövődnek ezen a lepratelepen?
BAKONYI Szerelmek? Igen . . . hogyne . . . szerelmek . . .
CSIK DÓRA Várjon! Kitalálom! Dezsó beleszeret az egyik leprás lányba a telepen. De már nem tudja megmenteni, a szörnyű kór követeli áldozatát, és a lány egy forró trópusi éjszakán, telihold-nál kileheli lelkét. Kitaláltam?
BAKONYI Nem egészen . . .
CSIK DÓRA Várjon, tudom már! Dezsó is megkapja a leprát, soha többé nem térhet haza szereteteihez, pedig felesége és két gyermeke várja itthon – de az odaadó leprás lány feledteti Dezsó fáj-dalmát. Eltaltaltam?
BAKONYI Nézze, beszéljünk inkább . . .
CSIK DÓRA Persze tudja, mi volna a leggyönyörűbb? Ha Dezsó meggyógyítaná a leprás lányt, hazahozná, itthon mindenki megcsodálná a párdüctermét, bombaszép néger nőt, Dezsó pedig ünnepélyes keretek között a központi házasságkötő teremben . . .

BAKONYI *(könyörögve)* Nagyon kérem magát, ha lehetne . . .
CSIK DÓRA Várjon! Tudja, mi volna a legjobb? Ha Dezsó feltalálna valami új szérumot a lepra ellen! Oriási világszenzáció, világhír, Nobel-díj satöbbi. Dezsóért a világ legszebb női kapkod-nak, a monacói herceglánytól Miss Universumig. De ő kitart a kis leprás néger lány mellett, akit meggyógyított. Persze Dezsó a többieket is meggyógyította az új szérummal, így a központi házasság-kötő előtt le kell állítani a forgalmat, mert ott tolong az egész halás lepratelep és ujjongva ünnepli Dezsót!
BAKONYI Uramisten!
CSIK DÓRA Persze kicsit azért csodálkozom ezen a lepratörténeten . . . BAKONYI Le ne írja, hogy lepratörténet! Tudja, mit csinálnak egy lepratörténet-tel a bemutató után?
CSIK DÓRA Leprázzák! *(Jóízűen nevet a szellemességén)*
BAKONYI *(komoran)* Nagyon vicces! CSIK DÓRA Tudja, én csak azért csodálkozom, mert amikor felhívtam Zebegényt, ő azt mondta nekem: Bakonyi Géza ezúttal leszáll a Parnasszusról, és kiruccanás-képpen valami egészen könnyű, szórakoztató közönségdarabot ír nekünk.
BAKONYI *(felugrik)* Ezt mondta Zebegény? Ezt merre mondani?
CSIK DÓRA Ezt. Namármost egy ilyen lepratelep nem a legszórakoztatóbb környezet egy közönségdarab számára . . .
BAKONYI Én nem írok közönségdarabot!
CSIK DÓRA *(jegyez)* „. . . nem a közönségnek ír darabot.”
BAKONYI De a közönségnek írok dara-bot!
Csak nem közönségdarabot írok a közönségnek!
CSIK DÓRA Miért nem?
BAKONYI Mert amit maguk közönségdarabnak neveznek, az maga a rózsaszín idiotizmus! Azt hiszik, a nézőtérén csupa gyermekded hülye ül, és az író gúgyogva majomcsemegével eteti őket.
CSIK DÓRA *(jegyez)* „. . . az író majomcsemegével eteti közönségét.”
BAKONYI *(a lendülettől nem hallja)* Én egyszerűen darabot írok, érte? Ez lehet jó, lehet rossz – de semmiképpen sem lesz közönségdarab! Itt nem lesz közönségdarab! Akkor sem, ha Zebegényt megüti a guta!
CSIK DÓRA Zebegény már tudja, hogy a színpadon lepratelep lesz?
BAKONYI A színpadon nem lesz lepra-telep! Ez az egész . . . hogy is mondjam . . . inkább szimbólum.
CSIK DÓRA Persze a kis néger lányt biztosan szívébe zárja a közönség. Happy end, de azért a közönség könnyezhet is,
BAKONYI Nekem nem kell, hogy a közönség könnyezzen! Nekem a közönség csikorgassa a fogát, mert kellemetlen igazságokat hall tőlem!
CSIK DÓRA *(jegyez)* „A nézőtérén fogak csikorgatása . . .”
BAKONYI Az Isten áldja meg, ez nem ugyanaz!
CSIK DÓRA De ez a lényege. Befejezésül mondjon valamit a színházi életéről nálunk.
BAKONYI A színházi életéről? Mit mond-jak?
CSIK DÓRA Nekem egyetlen szó is elég.
BAKONYI Lepratelep!

(Abblende)

Bakonyi és Zebegény. Zebegény egy újságot lobogtatva szegezi a kérdést Bakonyi-nak

ZEBEGÉNY Géza, kérlek, szeretném tisztázni, hogy tulajdonképpen Afrika melyik államában játszódik az a darab, amit nekünk írsz? A kolonializmus igájában senyvedő vagy haladó vagy ne-tán félhaladó államban működik a lepratelepe?

BAKONYI Neked úgysem kell a téma, hiszen te valami könnyű, szórakoztató, közönségszórakoztató akarsz.

ZEBEGÉNY Majd azt csinálunk belőle! Tudod te, mennyire kell most a szívhez-szólo romantika? Tudod te, mennyire ki vannak rá éhezve az emberek? Torkig vannak a világmegváltó igazságokkal, nekem elhiheted. És torkig vannak az elidegenítő effektusokkal, amikor a főszereplő lemászik a színpadról, odaringatózik egy sötét ruhában, fehér ingben feszítő, rózsaszínre kiborított nézőhöz, aki tisztességesen megfizette a színház-jegyét, és az otthon bevágott kocsonya után jól akarja érezni magát a pénzéért – a főhős pedig odahajol hozzá és az arcába leheli: te vagy ennek a kerület-nek a legelső és legjobb agyú barma, apuskám! Tudod, mikor jön ez a néző legközelebb színházba!

BAKONYI Nálam nem szokott a főszereplő lemászni a színpadról.

ZEBEGÉNY Annál rosszabb. Nálad a főszereplő fent marad a színpadon, és nem annak az egyetlen kipécézett nézőnek mondja, hogy barom – hanem kollektíve, az egész nézőtérnek.

BAKONYI Mit akarsz ebből kihozni?

ZEBEGÉNY Kikapcsolódás! Az embereket ki kell kapcsolni a színházban!

BAKONYI (*gúnyosan*) Érdekes, eddig abban a hitben írtam, hogy az embereket a színházban *be* kell kapcsolni: egy igazságba, egy fölismerésbe, esetleg éppen önmagukba ...

ZEBEGÉNY Ez a nagy tévedés, Gézám! A dolgozó az életben odakint állandóan be van kapcsolva. Az élet odakint tele van problémákkal: a főnök basáskodik, a lakáskiutalást elfektetik, a tető beázik, a normát emelik, drágább lett az ... Apropó! Van ebben a darabban valami vetkőzőszám?

BAKONYI Miféle vetkőzőszám?

ZEBEGÉNY Mindegy. Csak vetkőzzék le valaki. Persze nőre gondolok.

BAKONYI Nem értem, hogy kerül ide ... ZEBEGÉNY Egy kis orvosi vizsgálat vagy ilyesmi. Funkcionális vetkőzésre gondolok, természetesen. Legyen köze a darabhoz. Legyen mondanivalója annak a vetkőzésnek. De valaki vetkőzzön le! Mondd, mit szólnál egy fürdőkádjelenethez?

BAKONYI Mihez?

ZEBEGÉNY Fürdőkád a színpadon. Ben-ne az egyik nőszereplő. Fürdik. Lassan és kejesen. Habfürdő persze. Csak néha villan elő itt-ott valami. (*Hátba veri Bakonyit*) Valld be, hogy zseniális ötlet. Csak fordulj hozzám bátran, öregem. Én ontom az ilyeneket.

BAKONYI Egyet árulj el nekem. Eddig szó sem lehetett nálunk ilyesmiről. Most mi ütött beléd, hogy egyszerre vetkőzést akarsz a színpadon?

ZEBEGÉNY Nézd, neked megsúgom. Szóltak fentről.

BAKONYI Fentről?

ZEBEGÉNY Lesz egy kis áremelés a közeli jövőben ... Tudod! Ilyenkor jól jön valami habfürdő meg vetkőzés a színpadon! A tej drágább – de az emlő meztelen!

BAKONYI Ezek a ti esztétikai szempontjaitok!

ZEBEGÉNY A lényegre! Miféle afrikai államban játszódik a darab? BAKONYI (*ugratja*) Amelyikben parancsolod. Válassz.

ZEBEGÉNY Majd át tanulmányozom a pillanatnyi politikai helyzetet, hogy melyik állam a legelőnyösebb nekünk. További kérdés: kinek az égisze alatt működik ez a te leprateleped?

BAKONYI (*vigyorgovva*) Mondjuk az ENSZ, illetve az UNESCO. Esetleg az Albert Schweitzer-alapítvány. Vagy a Vöröskereszt. Vagy a Vörös Csepel... Vagy támogassa az egyház?

ZEBEGÉNY Nem! Misszionáriusokat nem engedek a színpadra! Pont az hiányzik nekem! Apropó! Tulajdonképpen ki ez a Dezső?

BAKONYI Orvos a telepen.

ZEBEGÉNY Nem valami disszidens?

BAKONYI Dehogy disszidens. ZEBEGÉNY

Tehát szabályosan van kint? BAKONYI

Teljesen szabályosan. ZEBEGÉNY Hál'

istennek! Dezső a mi-

énk! Mert nálad, Gézám, sosem lehet

tudni, már megbocsáss. Mindig van va-

lami kellemetlen meglepetésed az ember

számára.

BAKONYI Légy erős, Béla, most is van.

ZEBEGÉNY Úristen! Micsoda? BAKONYI Ez

az egész – blöff. Ez a da-

rab nem létezik ...

ZEBEGÉNY (*fellélegezve*) Hát persze, hogy nem létezik! Hiszen csak most írod. De én vakon bízom benned, nálad ez a darab tulajdonképpen már meg is van írva. A csekk számládra átutaltattam az előleget. (*Cinkosan*) A Parnasszusról való kiruccanás elismeréseképpen – kicsit meg is toldottuk! Na, mit szólsz hozzá?

BAKONYI De értsd meg végre ...

ZEBEGÉNY Egy szót se! Ne szabadkozz, szívesen adtuk. És ha bármilyen problémád van, csak nyugodtan fordulj hozzám. Segíték. Nálam nemcsak anyagi, de eszmei támogatásra is számíthatsz. Hiszen láthatod.

(Abblende)

A sötétben még hallani Zebegény elúszó hangját

ZEBEGÉNY Csak arra vigyázz ... Ez ne legyen ... Az ne legyen ... És az se legyen ...

Bakonyi. Amikor világos lesz, Ibolyát látjuk habfürdőben

IBOLYA Mókus! Hallod? BAKONYI

(*kedvetlenül*) Hallom. IBOLYA Nem mosnád

meg a hátikómat?

Világos lesz

BAKONYI Micsodát?

IBOLYA A hátikómat! Megmosod a hátikómat?

BAKONYI (*szórakozottan*) Hát persze ...

hogyne ... Mit kell megmosnom? IBOLYA A

hátikómat! Gyere már! BAKONYI Megyek,

megyek. Hol vagy? IBOLYA Mégis, mit

gondolsz, hol lehetek? A kádban!

BAKONYI Persze, a kádban. (*Odamegy*

Ibolyához) Hol van?

IBOLYA Micsoda?

BAKONYI Hát amit meg kell mosni. Nem te

mondta, hogy meg kell mosnom valamit?

IBOLYA Nem valamit, hanem a hátikómat!

BAKONYI Nahát, azért kértem, hogy hol

van?

IBOLYA (*felnevez, megkeményedik a hang-ja*)

Azt kérde, hogy hol a hátam? Még mindig itt

van, hátul!

BAKONYI Jó, jó, már megint hülyének nézel.

IBOLYA Hát minek néztelek, amikor képes

vagy megkérdezni, hogy hol a hátam?

BAKONYI Máshol járt az eszem. IBOLYA

Írtál is valamit – vagy csak úgy a semmibe

vagy szórakozott? BAKONYI Úgy érted, hogy

lesz-e belőle pénz?

IBOLYA (*megint édesen*) Úgy, Mókuskám.

BAKONYI (*dörzsöli Ibolya habos hátát*)

Még nem tudom.

IBOLYA Nem szeretem, ha csak úgy vagy

szórakozott.

BAKONYI Tisztában vagyok veled, hogy a

szórakozottságomnak is hasznát kell hajtania.

Majd igyekszem, drágám.

IBOLYA Miért vagy olyan harapós?

BAKONYI Nem vagyok harapós. Csak,

tudod, ez a pénznyomógép, amit úgy hívnak,

hogy drámaíró – nem mindig működik

egyenletesen. Szeszélyes masi-

na.

IBOLYA Ott! Ott! Ott!

BAKONYI (*megijed*) Mi van ott? IBOLYA

Ott jó, ahol most dörzsölsz. BAKONYI Vagy

úgy! De miért kell így ordítani?

IBOLYA (*ordít*) Mert jó!

BAKONYI Ne üvöltö, mindjárt bejönnek a

szomszédok.

IBOLYA Tele van a hátam lerakódással. Érzed?

BAKONYI Nem érzek semmit.

IBOLYA Nem létezik. Ott! Ott!

BAKONYI Ne üvöltö.

IBOLYA El ne menj! El ne menj!

BAKONYI Hová?

IBOLYA Arról a pontról, ahol most vagy! Tele

vagyok lerakódással. Ott jó! Ott fáj! Ott jó ...

BAKONYI Most jó vagy fáj? Döntsd el.

IBOLYA Mind a kettő. Jó is meg fáj is.

BAKONYI Meddig kell még szappanoznom?

Fáradt vagyok.

IBOLYA Tudod, mi volna az igazi? Ha te is

bejőnnél a kádba!

BAKONYI Ibolya, te megőrültél! IBOLYA

Gyere be a kádba! Olyan jó

volna itt együtt. Ketten pancsikolnánk.

BAKONYI Nincs kedvem pancsikolni!

IBOLYA Gyere be, ha mondom. Nem bá-

nod meg. Tudod mit? Gyere úgy, ahogy vagy.

Ruhástul! Nem emlékszel arra a

nod meg. Tudod, mit? Gyere úgy, ahogy

filmre, amikor a szerelmespár farmerban

berohan a tengerbe? A farmer a testükre

tapad, csokolóznak, fejük felett átszap

Csendes-óceán, holdfény ömlik szét a tájon
... Gyere be a kádba!

BAKONYI Te komolyan meghibbantál, Ibolya.
Nem kéne annyit moziba járnod. IBOLYA
Jössz vagy nem jössz? BAKONYI Be se férnek.
Nem férünk el ketten ebben a kis kádban.
IBOLYA (*józanul*) Hát ez az! Már régen
akartam veled beszélni erről. Szeretnék egy
süllyesztett medencét.

BAKONYI Micsodát?
IBOLYA Süllyesztett medencét! BAKONYI
Természetesen márványból! IBOLYA Igen,
igen!
BAKONYI Ezt melyik filmben láttad? IBOLYA
Nem filmben láttam. A Matuskának van.
BAKONYI Matuska Ödön táncdalszerző. Van
pénze ilyesmire.

IBOLYA Tulajdonképpen te mért nem írsz
táncdalszöveget?
BAKONYI Mert én drámákat írok. IBOLYA De
a drámák mellett írhatnál néha
táncdalszöveget is.

BAKONYI „Besüt a hold az ablakomon --
végigcsorog az alakodon!” Ez jó lesz?
IBOLYA (*lelkesen*) Ez az! Látod, milyen
tehetséges vagy? Ha táncdalokat írnátok
együtt, sokat keresnél, közben pedig ír-
hatnál drámákat is, ha kedved szottyan rá.
A táncdalokkal megkereshetné a pénzt a
drámairáshoz.

BAKONYI De én drámairással akarom
megkeresni a pénzt a drámairáshoz!
IBOLYA Ezért nincs süllyesztett medencém
a fürdőszobában!

BAKONYI Nézd, esetleg beszélhetünk ró-la, ha
majd jól beüt a darabom ...

IBOLYA (*felpattan a kádban, talpig habos*)
Arra ugyan várhatsz, hogy az ilyen darabok
beüssenek, mint ez a legújabb
lepratörténeted! (*Bakonyi feljajdul*) Ezzel
akarsz sikert aratni? Azt képzeled, a
közönség azért megy színházba, hogy
lepratelepet lásson? A lepratelepe meg-van
neki otthon meg a munkahelyén! Nem
kellesz ahhoz te! (*Visszahuppan a kádba*)
Egy ilyen darabból akar ő süllyesztett
medencét!

BAKONYI Először is én nem akarok
süllyesztett medencét. Eszembe sem jutott
süllyesztett medencében úcsörögni, hogy ha
majd megöregszem, ne bírjak kimászni
belőle. Tudod, mit akarok én? Troglodita
akarak lenni! Troglodita!

IBOLYA Nagyon helyes, hogy végre vinni
akarod valamire. Mi az a troglodita?

BAKONYI Barlanglakó! Óskori barlang-lakó!
IBOLYA óskori?

BAKONYI Egy barlangban akarok úcsörögni!
Egy elhagyatott, nyugodt barlangban! Ahol
a madár se jár. Emberről nem is beszélve.
Nincs posta. Nincs te-lefon. Nincs riporter.
Nincs színigazgató. Nincs semmi. Csak a
barlang. A barlang falára néha rajzolok
valamit. De csak ha kedvem van. Mert nem
rendel-te meg senki. Nincs határidő. Nincs
premier. A barlang lassan megtelik raj-
zokkal. Nézegetem a barlangrajzaimat, és
boldog vagyok. Nem zavar meg senki. Nem
csönget be senki ...

IBOLYA Hanem csöngetés nélkül bejön a
medve, aki eredetileg a barlangban lakik!
BAKONYI Mit tudod te, Ibolya, mit akarok én
... És hogy mi rejtezik bennem...

IBOLYA Most már tudom, hogy egy bar-
langlakó rejtezik benned, de elnyomod.

Mókuskám, ha akarod, én megteremtem
neked ezt a barlangot. Pénzkérdés az
egész. Írjal táncdalokat, és én olyan
összkomfortos barlangot csináltatok neked,
hogy hét nyelven beszél!

(*Ahblende*)

*A sötétben még hallani Ibolya élészó hang-
ját*

IBOLYA Te csak írsz, Mókuskám ... Tánc-
dalokat, Mókuskám ... Medencénk lesz,
Mókuskám ... Barlangunk lesz,
Mókuskám...

4

BAKONYI (*a magnetofonba*) Drága De-
zsókém! Annaira megszoktam a levél-
írásnak ezt a módját, hogy már le sem ülök
az íróasztalhoz a levélpapír fölé. Remélem,
múltkori szalagomat rendben megkaptad.
Azóta világtörténelmi esemény történt
velem – képzeled, meglett férfi létemre
minden jel szerint nyakig vagyok a
szerelemben. Nem fogod el-hinni, de a lány
tizennyolc éves, és én sosem hittem volna,
hogy valaha még ilyen kamaszos
szenvédellyel tudok lobogni. Stella – így
hívják az édest – gyönyörű, hamvas,
ártatlan, kedves, gyengéd – tehát éppen az
a nőtípus, amelyik a mi átkozott
értelmiségi köreinkben ritkább, mint a
fehér holló. A nekünk rendelt nők már
tizenhat éves korukban elvesztik
hamvasságukat a sok meddő okoskodás
által, ami szüleik és szüleik baráti körében
elárasztja őket. Még a bőrük is átítatódik
intellektuális méreggel, és mint a nikotin,
lerakódik pórusaikba. Stella más ! Az
egyszerűség romlatlan virága. És ami a
legcsodálatosabb benne: vágyik egy érett
férfi izmos, védelmező karjaira ! Dezsó ! El
tudod képzelni, mit jelent ez nekem? Ne-
kem, akinek eddig minden nőkapcsolata,
házasságomat is beleértve, arról szólt, hogy
mint életidegen, félhülye írónak
védelmezőre van szükségem, egy örán-
gyalra, aki végigvezet az élet szakadéka
fölött? És most felbukkan egy lány, akinek
minden vágya, hogy én vezessem őt az élet
keskeny pallóján a szakadékon át!
Elmondom, hogyan történt ...

Belép Stella, kézen fogva vezeti a Tatát

STELLA Stella vagyok. Ez meg a Tata. Vagyis
a nagyapám.

BAKONYI Örvendek.

STELLA A Tata nem hagyott békén, hogy
jöjjünk el az író úrhoz. Mindenáron
beszélni akar az író úrral.

BAKONYI Tessék, beszéljen.

STELLA Nem tud.

BAKONYI Mit nem tud?

STELLA Beszélni. Nyomást kapott, és nem
tud beszélni.

TATA Um-an-ham-um ó-ó-bumm!

BAKONYI Mit mond?

STELLA Azt mondja, hogy majd én tol-
mácsolom. Csak én értem meg, mit mond.
Azért jöttem vele.

BAKONYI Szörnyű, mennyi áldozata van a
világháborúnak, még az élők között is. Hol
kapta a nyomást? A Don-kanyarban?

TATA Af-af-af-af-bumm!

BAKONYI Mit mond?

STELLA Azt mondja, Afrikában kapta a
nyomást.

BAKONYI Afrikában? Érdekes. Légiakna?

STELLA Nem. Teve.

BAKONYI Teve?

TATA Te-te-te-hím-ham-nyekk-bumm!

BAKONYI Mit mond?

STELLA Azt mondja, Afrikában éjjel rá-
feküdt egy teve. Attól kapta a nyomást.

BAKONYI Egyáltalán hogy került Afri-
kába?

TATA Ideg-ideg-ideg ...

BAKONYI Az idegei miatt?

STELLA Nem. Az idegenlégióban szolgált. Ott
feküdt rá a teve egy oázisban. Utána három
napig nem tudott beszélni.

BAKONYI Hogyhogy három napig? Most sem
tud beszélni!

STELLA De akkor még ennyit sem tudott.

BAKONYI Értem. Hogyan került az ide-
genlégióba?

TATA I lo-ho-ho-hum-ham-bumm !

STELLA Azt mondja, az átkos Horthy-rezsim
elől emigrált.

BAKONYI Vagy úgy! Mikor emigrált a derék
öreg?

TATA (*mutogat*)

STELLA 1950-ben.

BAKONYI 1950-ben már nem is volt Horthy-
rezsim!

TATA Ab-mam-bu-bumm?

STELLA Azt kérde, hogy az író úr biztos
ebben?

BAKONYI Hát persze. Horthy akkor már
régén Portugáliában csücsült.

TATA Hum-ham-po-po-ne-af-bumm ! STELLA
Azt mondja, épp ezért ment ő Afrikába, nem
pedig Portugáliába. Látni
sem akarta Horthyt ...

BAKONYI Értem ...

STELLA Egyébként ki volt ez a Horthy nevű
szivar, akiről a Tata beszél? Maga tudja?

BAKONYI (*szünet után, komoran*) Ide
figyeljen, kislány. Maga határozottan
csinos. Szívesen elnézegetem. De azért
hadd kérdezzem meg: tulajdonképpen mit
akarnak tőlem?

TATA Ama-am-taba-lep-hum-ham-lep-lep-
apu-bumm !

BAKONYI Mit mond?

STELLA Azért vagyunk itt, mert a Tata
olvasta az újságban, hogy az író úr lep-
radarabot ír.

BAKONYI Nem írok lepradarabot! Ha netán
írnék ilyesmit, az akkor sem nevezhető
lepradarabnak! Világos?

STELLA De a Tata segíteni tudna az író
úrnak. Ezért jöttünk.

BAKONYI Segíteni? Miben?

TATA É-

é-hamu-háp-hebe-hebe-lep-lep-ideg-ideg-bumm!

STELLA Tata emigrált az idegenlégióból, és
egy lepratelepen bujkált, hogy meg ne
találják. El tudja mondani magának, milyen
az élet egy lepratelepen.

BAKONYI (*rémülten*) És nem kapta meg a
leprat?

STELLA Nem. Látja, egészséges, mint a
makk.

BAKONYI Látom.

TATA (*rángatózva szeretne valamit mondani.
de még annyira sem sikerült, mint eddig*)
Ma-ma-ma-ma ...

STELLA Néha elakad szegény.

BAKONYI Dadog, mi?

TATA Ma-hum-haha-lep-lep-papi-bumm?

STELLA Azt kérde, látott maga már életében
leprat?

BAKONYI Nem láttam. De remélem, nem is fogok.

TATA Na! Bumm!

STELLA Azt mondja, akkor hogy akar darabot írni a leprásokról? Ezért van szüksége a Tatára. Érti?

BAKONYI Nézze, ha nagyon akarom, akkor majd Dezsó, a barátom, aki Afrikában egy lepratelepen ...

TATA (*izgatottan*) De-de-dede ! Himaham-alala-bumm!

STELLA Azt mondja, ő találkozott Dezsóval. Nagyon összehaverkodtak. Dezsó volt a Tata legjobb barátja.

BAKONYI De hiszen Dezsó sokkal fiatalabb ... TATA Hap-hima-há-há-didi-csecse-bumm!

STELLA Azt mondja, hogy persze. Dezsó majdnem gyerek volt még, éppen ezért a Tata védőszárnyai alá vette Dezsót. Tata úgy sajnálta őt, hogy a fele koszt-ját mindig odaadta Dezsónek.

BAKONYI Ide figyeljenek, itt valami nem stimmel ...

TATA Há-haha-há-haha-mi-hó-baba-bumm !

STELLA Már hogyan stimmelne, mondja Tata, ki. volt azon a telepen, maga, vagy ő?

TATA (*színpogva*) Dedc-hu-bumm!

STELLA Szegény Dezsó!

BAKONYI (*ijedten*) Mi van vele?

STELLA Ki tudja azt már .

BAKONYI Hogyhogya ki tudja? Én tudom! Állandóan levelezünk, illetve szalagozunk

...

TATA Dcde-hu-ó-nana-ham-bumm ! STELLA Szegény Dezsó olyan leprás volt, hogy na! Gyógyíthatatlan.

BAKONYI Először is Dezsó nem leprás, hanem orvos.

TATA Bibi?

STELLA Biztos?

BAKONYI Biztos.

TATA Bábá-bebc-hobo-bumm !

STELLA Hát persze, hogy orvos ! A Tata nem úgy gondolta, hogy Dezsó a gyógyíthatatlan.

BAKONYI Hanem kicsoda?

TATA Ninu-ná-baba-bumm!

STELLA Hanem az a szegény néger lány?

BAKONYI Miféle néger lány?

TATA (*sóhajt*) 0-baba-ó-mám-emc-bebcbumm !

STELLA Az a szegény, gyógyíthatatlan néger lány, aki Tatába beleszeretett. Üldözte a Tatát a szerelmével. És Tata végül nem bírt ellenállni. Szerette őt, kockáztatva, hogy megkapja tőle a leprát.

BAKONYI Elég volt! Értette? Elég volt! TATA Cscce-ó-nana-lcp-hu-haha-bumm! STELLA Gyönyörű volt, mint egy párduc.

Kívül nem látszott rajta semmi. Csak belül rágta a kór.

BAKONYI (*villámló szemekkel*) És a párdictermetű beteg néger lány egy forró trópusi éjszakán, teliholdnál kilehelte lel-két a nagypapa karjaiban!

TATA (*bámulattal*) Naha-há-bumm?

STELLA Honnét tudja?

BAKONYI Nézze, kislány, nekem erre nincs időm! A maga kedves nagypapája ezzel az egész históriával . . .

STELLA (*könnyesen*) Persze, maga most azt hiszi, hogy az én Tatám egy Hány János. Pedig ő igazán járt Afrikában, meg tudom mutatni a fényképeket. És igazán idegenlégios volt, arról is van fénykép. És igazán egy lepratelepen bujkált, úgy is becézték őt később, hogy a Leprás Mátyás.

BAKONYI (*enyhültebben*) De hát hogy került ki a lepratelepről?

TATA Hu-ha-óm-haha-zutty-bumm! STELLA (*könnyek között*) Azt mondja: emigrált.

BAKONYI Mondja, van egyáltalán olyan hely a világon, ahonnan a nagypapa nem emigrált?

STELLA (*már pityereg*) Maga nem vesz minket komolyan. Gúnyolódik velünk. Nem szép dolog.

BAKONYI (*bárvölten nézi a sírdogáló*

lányt) És mikor került újra haza?

TATA (*mutogat*) Hü-hó-haha-bumm!

STELLA 1956-ban. Hazaemigrált.

BAKONYI Micsoda?

STELLA Hazaemigrált ... (*Kitör belőle a zokogás*) Maga nem hisz nekünk ... Látom, hogy nem hisz nekünk ... Nem szép dolog, tudja meg ... Mi csak jót akartunk ... Azt hittük, örülni fog nekünk...

BAKONYI Ugyan, kislány, ne sirjon. Persze, hogy örülni ...

STELLA Könyű magának ! Itt ebben a szép lakásban, összkomfort meg minden. Az egész élete egy összkomfort. De csak nézze meg, hol lakom én! Nézze meg azt a szobakonyhát ...

BAKONYI Maga szobakonyhában! ... A szobakonyháktól mindig megadódom.

STELLA Ott lakom, bizony! Nézze csak meg azt a szobakonyhát, ahol felnöttem, nézze meg a falat, ahol a salétrom virágozik, és nézze meg a Tatát, akit a teve egy életre megnyomott. Nézze csak meg! Nekem nem volt gyerekkorom. Az volt a gyerekkorom, hogy abban a szobakonyhában bámultam a négy csupasz falat, nem történt soha semmi, nem jött soha senki, még a postás sem járt arra ...

BAKONYI (*álmódzva*) Micsoda elizirim !

STELLA Tessék?

BAKONYI Az a csönd, az a nyugalom! Ahol nem történik semmi ! Csak ücsörög az ember, és nézi a falakat. Esetleg néha rajzolgat rájuk. Lassan gyűlnek a barlangrajzok a boldog eseménytmlenségben...

STELLA Barlangrajzok? (*Ismét sírva fakad*) Látja . . . megint gúnyolódik . . . pedig én őszintén bíztam magában ... És maga gúnyolódik .

BAKONYI Esküszöm, hogy nem gúnyolódom!

STELLA Nekem még apukám se volt ... Soha . És mindig egy érett férfi izmos, védő karjaira vágytam ... Ez volt az álomom ... Egy érett férfi izmos védő-karja ... Mint maga ... De maga csak kigúnyol ...

BAKONYI (*átszellemülten*) Egy érett fér-fi ... Micsoda? ... Csak nem rólam? ... S^TE^MLA

(*könnyek között, vállát rándítva*) Gyere, Tata ! Menjünk!

BAKONYI (*sugárzik*) Várjon, kislány! (*Megragadja*) Maga . . . maga . . . Rólam? ... Engem? ... Rám? ...

STELLA (*Bakonyi karjába veti magát*) Most biztosan azt hiszi, hogy szélhámos vagyok!

BAKONYI Dehogyan hiszem ! Stella, te édes! (*Megcsókolja*)

STELLA (*a csókból kibontakozva duruzsolja*) Bakonyi fülébe) Ugye bevisz a színházba?

BAKONYI Színházba? Persze. Mit akarsz megnézni?

STELLA Nem megnézni. Játszani ! Színész-nő akarok lenni!

FÜGGŐNY

MÁSODIK FELVONÁS

Próbatercen. Alkonyi Glória énekel, Matuska Ottó zongorán kíséri. Négy kartáncosnő táncol közben, egyikük Stella

GLÓRIA Afrikában forró az éj,
Afrikában forró a vágy,
Afrikában forró a szenvedély.
E bódító estén
Lángol és lüktet a testem –
Terits álom egy szavannát,
Hol körbe-körbe kergetőznek
Himoroslánok és nösténygazellák.

Te vagy az oroszlán,
Én a gazellád,
Gyere hát hozzám,
Marcangolj, szép oroszlán,
Ez a vad szenvedély volt az álom
Holdvilágos éjszakákon –
Szép oroszlánom, gyönyörű állat,
Fald fel a te kis gazelládat! MATUSKA
Benned tűz van, Glória. Meg fogod vadítani
a közönséget.

GLÓRIA Kész botrány, ahogy az a negyedik lány táncol. Hol szedtéték fel?
MATUSKA Hagyd. Bakonyi protezsálta be.

GLÓRIA Teljesen amatőr.

Két díszletező halad át a színen

1. DÍSZLETEZŐ Az őszi tájat engedd le, Pista.
2. DÍSZLETEZŐ Ottó előbb meg akarja nézni a hattyúkat.

1. DÍSZLETEZŐ Mit néz rajtuk? Hattyúk.
2. DÍSZLETEZŐ Ottó szerint nem hattyúk. Valami agancs van a fejükön.

1. DÍSZLETEZŐ Mondd már! Az a fontos, hogy lebegjenek a tavon az alkonyi fényben. Ne ilyenekkel vacakoljunk, gyerekek! Engedd le az őszi tájat és kész!

Mindketten ki

GLÓRIA Ezek nem látják, hogy próba van?
MATUSKA Ne idegesítsd fel magad, mert kicsúszik a kezedből a figura. Gondolj arra, hogy egy gyönyörű néger lány vagy Afrika kellős közepén. Egy fekete orchidea. És belevadultan szereted a nagy fehér orvost. Egy világnöstény erotikája lüktet benned! Érted? Világnöstény! Még egyszer, rajta!

Glória énekel, Matuska kíséri. Ismét be-lép a két díszletező, ellenkező oldalról

1. DÍSZLETEZŐ Hogy a búbánatban került agancs ezekre a hattyúkra?
2. DÍSZLETEZŐ A búbánat tudja. 1. DÍSZLETEZŐ Ottó szerint feltűnik a közönségnek, ha ezek az agancsok a hattyúk fején maradnak.
2. DÍSZLETEZŐ Hogy a búbánatban ne tűnne fel!

MATUSKA (*ordít*) És maguk eltűnnek végre a búbánatba? Vagy tölem akár a francba is !

1. DÍSZLETEZŐ Igenis, Matuska úr. (*Ki-felé menet*) Nem baj, Pista, majd csak összeáll valahogy. Mindenesetre engedd le az őszi tájat.

Mindketten ki

GLÓRIA Így nem lehet próbálni ! Így nem lehet próbálni! (*Toporzékol*) MATUSKA Majd szólok Zebegénynek, hogy csináljon rendet.

GLÓRIA Kicsúszik a kezemből a figura! Kicsúszik a figura!

MATUSKA Ne félj, most már nem jön-nek többet.

Két díszletező be

1. DÍSZLETEZŐ Tudod, mit gondoltam, Pista? Legyenek a hattújúk szarvasok.
2. DÍSZLETEZŐ Szarvasok nem járhatnak a tavon.
1. DÍSZLETEZŐ Mért ne járhatnának? Be van fagyva. Engedd le a téli tájat az őszi helyett és kész.

Mindketten ki

GLÓRIA Nem bírom tovább! Nem bírom tovább!

MATUSKA Legközelebb a lakásomon korrepetálunk, Glória!

GLÓRIA (*Stellára*) Ettől a kis nőtől is megőrülök! Ilyen csámpás balettpatkányt még nem láttam!

MATUSKA Ne izgasd magad, mert ki-csúszik a kezedből a figura. Vegyük át még egyszer. Tudod: világnőstény!

Glória énekel, Matuska kíséri. Belép Bakonyi. Rá se herérik Glóriára, Stellaiban gyönyörködik

MATUSKA Ki az már megint? Ja, te vagy az, Gézám?

GLÓRIA Hogy tetszett?

BAKONYI Micsoda? Ja, ez a tánc? Elragadó ! (*Le nem veszi a szemét Stelláról.*)

GLÓRIA Nem a tánc! Hanem a szám, amit énekeltem.

BAKONYI Az? Elragadó! Mi ez tulajdonképpen?

MATUSKA A második felvonás nyitószáma, Gézám.

BAKONYI Igazán? Milyen darabból?

MATUSKA A te darabodból, Gézám.

BAKONYI Az én darabomból? MATUSKA A kis néger lány szerelmi dala a forró trópusi éjben.

BAKONYI Kíhez?

MATUSKA Természetesen Dezsőhöz, a nagy fehér orvoshoz.

BAKONYI De hiszen én ebből a darabból még nem írtam egy sort sem!

MATUSKA Csak nem képzeled, hogy ráérünk kivárni, amíg te megírod az összekötő szövegeket!

BAKONYI Miféle összekötő szövegeket?

MATUSKA Hát ami a zeneszámok között van. Dialógok meg megymás. BAKONYI Te összekötő szövegnek nevezed a drámámat?

MATUSKA Egy pillanat! Meg van írva?

BAKONYI Nincs, de hát . . .

MATUSKA Na látod! Nekem a zenét meg kell komponálnom, be kell tanítanom – nem ülhetek tétlenül, amíg te az író-asztalnál kotlasz.

BAKONYI Várjunk! Először is szó sem volt zenés darabról !

MATUSKA Az lehet, hogy szó sem volt, Gézám, de Zebegényvel átbeszéltük a dolgot. Gondold meg: prózában elmegegy ötvenszer, persze csak ha beszámítod a laktanyákat is – zenével viszont elmegegy kétszázötvenszer! Neked sem mindegy!

BAKONYI De értsétek meg, én egy ilyen

zenés darabbal nem tudok mit kezdeni! Itt bejönnek és énekelnek, ott bejönnek és énekelnek, mindenki állandóan dalra fakad, ha közölni akar valamit. Mit keres az író egy ilyen zenés ízében?

MATUSKA Sokkal többet, mint prózában, Gézám. Majd meglátod. Kétszázötven előadás!

GLÓRIA Kérhetek magától valamit, Gézuka? Szeretném, ha ennél a résznél valami olyan szöveget írna nekem, hogy levehessem a harisnyámat.

BAKONYI Mért venné le a harisnyáját?

GLÓRIA Azt olyan jól lehet játszani. Az ember hosszan göngyöli lefelé a combján a harisnyát, lassan és álmódzva végigsimítja a lábát, és látszik rajta, most arra gondol, hogy a szeretett férfi simogatja ... Hiszen érti már, mit magyarázom. Maga az író, nem én.

BAKONYI Igen, persze, én vagyok az író.

GLÓRIA Ezért gondoltam, hogy jó volna ide egy olyan harisnyaszöveg.

BAKONYI Nincs egy kicsit túl meleg Afrikában ahhoz, hogy ez a néger lány harisnyában legyen? És egyáltalán : hord egy ilyen szegény leprás lány a lepratelepen harisnyát?

GLÓRIA Leprás lány? Csak nem képzeli, hogy eljárszom egy leprás lányt! Hogy a közönség undorodjék tőlem?

BAKONYI De hiszen eddig úgy volt, hogy . . .

MATUSKA Eddig! De aztán úgy gondoltuk, Gézám, hogy Glóriai jobban hatna, ha nem volna leprás.

BAKONYI Akkor mit keres a lepratelepen ?

MATUSKA Ápolónő. Csinos néger ápolónő. Képzeld el Glóriát négerbarnára sminkelve – hófehér fityulában.

BAKONYI Megvesztetetek? Ezt ki találta ki?

MATUSKA Mi ketten Zebegénnyel. Szerintem remek ötlet, nem gondolod?

BAKONYI Remek. Tulajdonképpen mért nem hagytok ki engem az egészből?

MATUSKA Ne viccelj. Ez a te darabod!

BAKONYI Igazán?

GLÓRIA Akkor számíthatok rá, hogy ír nekem egy harisnyalehűzős jelenetet?

BAKONYI Mondtam már, hogy a forró Afrikában nehezen tudom elképzelni ...

MATUSKA Van egy áthidaló javaslatom. Majd amikor Glória Európába utazik Dezsővel. Európában indokolt a harisnya.

BAKONYI Mért utazna Európába?

MATUSKA Olvastam annak idején a nyilatkozatodat, hogy Dezső és a néger lány végül egybekelnek, és a központi házasságkötő terem előtt várja őket a tömeg. Mielőtt az esküvőre indulnak, Glória harisnyát vált, és akkor meg lehet oldani ezt a jelenetet.

GLÓRIA Nagyon jó! Nagyon jó! (*Bakonyihoz*) Látja, mindent meg lehet oldani. Köszönöm, Ödönke ! (*Arcon csókolja Matuskát*)

MATUSKA Ha nem haragszol, Gézám, nekünk dolgoznom kell. Glória, vegyük át még egyszer ezt a számot. Ne feledkezz meg róla: világnőstény!

Glória énekel, Matuska kíséri. Hirtelen berobban Zebegény

ZEBEGÉNY Állj, gyerekek, állj ! Baj van.

MATUSKA Mi történt?

ZEBEGÉNY Ez az egész négerkérdés bonyolultabb, mint gondoltam.

BAKONYI Miféle négerkérdés? ZEBEGÉNY Végigtelefonáltam Fekete-Afrika valamennyi követségét, és egyik állam sem engedi meg, hogy ennek a darabnak a lepratelepét a felségterületén működtessük. Náluk már nincs lepra, le-küzdötték, mondják a követségek.

BAKONYI És a misszionáriusok meg Albert Schweitzer leprakórháza? ZEBEGÉNY A misszionáriusokat hagyjuk, egyszer már kértelek! A Schweitzer-alapítvány pedig kórház és nem lepratelep!...

BAKONYI De hát leprasokat gyógyítanak ... ZEBEGÉNY (*ellentmondást nem hangon*)

Kórház ! Gyógyintézet ! Világos? GLÓRIA

Akkor most mi lesz a szerepemmel? Már olyan szépen elképzeltem magamnak, hogy úgy a második felvonás végén levonulok egy széles lépcsőn, és körülöttem, mondjuk tizenkét leprás néger boy táncol, ahogy viszem a nagy fehér orvosnak a jégbe hűtött ananászokot! Most mi lesz a szerepemmel?

BAKONYI Mi a bánatos nyavalyának kel-lett neked fölhívogatnod a követségeket?

ZEBEGÉNY Mert amikor odafönt érdeklődtem, hogy melyik országban játszhatjuk ezt a te szerencsétlen történetedet, azt felelték, legokosabb, ha a külképviseletekkel tisztázom a dolgot. Azt hiszed, olyan egyszerű az én helyzetem? Te csak írod a dolgaidat – de a hátamat nekem kell odatartanom!

BAKONYI Arra nem gondoltál, hogy ez színdarab, tehát egy nem létező állam is megfelelne? Burubaru! Csacsanda! Gízgíz!

ZEBEGÉNY Órült vagy! Ez a legrosszabb!

Így mindegyik azt hiszi, hogy róla van szó, méghozzá parodizálva. Már csak ez hiányzik ! Magunkra haragítsunk egy egész kontinenst?

GLÓRIA Akkor most mi lesz a szerepemmel? Már elképzeltem, hogy tizenkét néger boy fog körülöttem ...

ZEBEGÉNY (*idegesen*) Kedves Glória, légy szíves egy pillanatra leszállni a tizenkét néger boyodról ! Itt most a szín-ház léte forog kockán!

GLÓRIA (*sértődötten*) Kérlek! Én akár el is mehetek!

MATUSKA Mindenre van megoldás. Halljuk, Béla, mi az elképzelésed?

ZEBEGÉNY Attól függ, ragaszkodtok-e még ezek után is ehhez a lepratörténethez?

BAKONYI Eddig eszemben se volt, hogy megírjam ezt a baromságot – de most már kezd tetszeni nekem!

ZEBEGÉNY Mérget vettem volna rá, hogy abban a pillanatban, amint bonyodalmassá válik az ügy – nyomban izgatni kezdi a fantáziádat! Tudod, milyenek vagytok ti, írók? Mint a kábító-szeresek! A zúr úgy hat rátok, mint a csüggedt kábítószerezésre a heroin. Azonnal fel vagytok dobva tőle ! Írók! Nem valami kellemes emberfajta – ha meg nem sértlek, kérlek alázatosan !

BAKONYI (*vigyorog*) Dehogy sértesz, kedves Bélám. Minden szavad elismerés.

MATUSKA Gyerekek, ne marjuk egymást! Inkább a megoldáson törjük a fejünket. Tehát akkor marad a lepratörténet! Mi volna az elképzelésed, Bélám?

ZEBEGÉNY Csak egy megoldás van, uraim.

MATUSKA Mégpedig?

ZEBEGÉNYI Meg kell fordítani az egészet. Pontosabban: talpára állítjuk a történetet, ahogy Hegel mondta.

BAKONYI Egyáltalán nem ezt mondta, azonkívül nem Hegel volt az illető, hanem Marx — a többi stimmel.

MATUSKA Béla is így gondolta, Gézám, most ne ezen lovagoljunk! Tehát hogyan fordítsuk talpára az egészet?

ZEBEGÉNY Űgy, hogy Glória, az ápoló-nő, a Leprás. És egészséges négerok gyógyítják. *(Körülnéz a döbbsent arcokon, Nyakát behúzva)* Nincs más megoldás, gyerekek.

BAKONYI *(szünet után, komoran)* Viccelsz? ZEBEGÉNY Nincs kedvem viccelni. GLÓRIA *(még nero fogta fel, csicsereg-*

ve) Pardon, ne haragudjatok, nem ér-tettem pontosan — ki a leprás? MATUSKA Te vagy a leprás, Glória. GLÓRIA En? És a tizenkét néger boy ... ZEBEGÉNY *(magából kikelve)* Nincs tizenkét néger boy ! A tizenkét apostol nem kellene mindjárt neked? ! GLÓRIA *(hidegen)* Tehát én vagyok a leprás ...

MATUSKA ..., és téged ápolnak a néger boyok...

ZEBEGÉNY *(hisztérikusan)* Nem ! MATUSKA Nem boyok, dehogyan boyok !

Csak egyszerűen ... akkor végül is kicsodák ápolják, kérlek szépen? ZEBEGÉNY Afrikai illetőségű makkegészséges fekete bőrűek!

BAKONYI Te nem vagy normális, csak annyit tudok mondani. Az igazgatói szék elvette az eszedet.

ZEBEGÉNY Űlnél egyszer bele te! De az nektek, íróknak, bűdös! Mert kényelmesebb az otthoni íróasztal mögű felelőtlenül irkálni összevissza!

GLÓRIA Egy pillanat, uraim. Drámai bejelentésem van.

MATUSKA Valami megoldást találtál, Glória?

GLÓRIA A magam számára mindenesetre. Nem vállalom a szerepet! *(Zebegény kezébe nyomja a példányt)* Tessék, visszaadom !

ZEBEGÉNY Ezt nem teheted! Gondold meg, Glória!

GLÓRIA Meggondoltam. Arról volt szó, hogy én mint fiatal, csinos néger ápoló-nő, fehér fityulában játszom el a dara-bot. Arról nem is beszélve, hogy szó volt egy jótékonyági estről is, amikor háncsszoknyában, fedetlen keblekkel tán-colok a leprások javára. Most mindebből semmi nem lesz — se fityula, se háncs-szoknya, egyszerűen leprás vagyok ! Ha néger boyok potyognak az égből — akkor se vállalom !

ZEBEGÉNY Vigyázz, Glória! Ennek következményei lesznek!

GLÓRIA Nem érdekel ! Legfeljebb átme-gyek a Nemzetibe! Ti pedig keressetek más leprást magatoknak ! *(Ki)* MATUSKA Most jól nézünk ki ! ZEBEGÉNY Ha ez a nő négykézláb jön

vissza, akkor se kell többé !

MATUSKA Az a baj, hogy ilyen jó alakű, gusztusos színésznőnk nincs több a szín-házban. Ő ideális lett volna.

ZEBEGÉNY Gondolkozzunk !

BAKONYI Ne gondolkozzatok. Nem kell erre a szerepre színésznőt keresnetek: ZEBEGÉNY Hogy érted ezt?

BAKONYI Űgy, hogy ezt a darabot úgy-sem írom meg. És ha nincs darab, akkor nem kell hozzá színésznő sem.

MATUSKA Ugyan, Géza, ne vacakolj.

ZEBEGÉNY Most ő kezd! Nem kell itt megörűlni? És akkor egy színigazgatót még irigyelnek is ! *(Ordít, Bakonyihoz)* Nem fogjátok tönkkrerágni az idegeimet ! Még a családodnak is szűlesége van rám !

MATUSKA Nyugalom, gyerekek, nyugalom. Nem kell mindjárt a plafonra mászni. Géza majd lehiggad. Itt most az egyetlen gond, hogy ki vállalhatná ennek az új koncepciónak a szerepét?

STELLA *(előrejön)* Én vállalnám, kérem.

BAKONYI Stella !

MATUSKA *(döbbsent csönd után)* Maga?

STELLA Igen. Én vállalnám. Nekem az se baj, ha leprás.

ZEBEGÉNY Na de hát mit tud maga, kérem?

STELLA Nagyon igyekvő vagyok, igazgató ú r ...

ZEBEGÉNY Szép erény, csak hát a szí-nészethez ...

MATUSKA Várj Bélám. *(Stellához)* Forduljon körbe, kislány.

(Stella körbefordul)

Főlemnél combtőig a szoknyáját?

(Stella főlemeli a szoknyáját.)

Netán levetné a blúzát is?

(Stella lerántja a blúzt magáról, Matuska és Zebegény elismerő pillantást vált.)

Énekelni tud?

(Stella bólint)

Mi a véleményed, Béla?

ZEBEGÉNY Megpróbálhatjuk. De hát most egy amatőr kezdővel kezdeni !

BAKONYI A filmek már mióta ama-tőrökkel dolgoznak! Mért tart ott a szín-ház, ahol tart? Mért nincs bennetek elég bátorság, hogy amatőrökkel dolgozzatok !

ZEBEGÉNY *(gyanakvóan)* Mi akarsz ebből kihozni?

BAKONYI *(csillogó szerverekkel néz Stallára)* Ez a lány rendkívűl tehetsége ! Ha neki adjátok a szerepet *(kicsit elcsügged a hazugságtól)* megírom a darabot úgy, ahogy Zebegény javasolta.

MATUSKA Hurrá!

ZEBEGÉNY Látod, Géza, ezt már szeretem ! Ha tárgyalni lehet veletek. *(Kezét nyújtja)* Nem felejtem el, barátom ! *(Mélyen a szemébe néz, kezét ráznak)* Visszaadta a hitemet!

MATUSKA Nahát akkor, kezdjük ! Hogy hívják, kislány?

BAKONYI *(mohón)* Stella! Hajnal Stella! Azaz : hajnalcsillag !

MATUSKA *(néma pillantást vált Zebegényvel)*

Meggpróbálna énekelni azt a számot, amit az imént ...

STELLA Hogyne, kérem, tudom kívűlről !

MATUSKA Helyes. *(Stellához, főlemelt. mutatóujjal)* Világnőstény!

Stella énekel. Matuska kíséri.

MATUSKA Bravó, kislány ! Hiszen ez ra-gyogó!

ZEBEGÉNY Tehetséges, határozottan te-hetséges !

BAKONYI *(sugárzik)* Mit mondtam?

MATUSKA *(Zebegényhez)* Hogy döntesz, Bélám?

ZEBEGÉNY Űvé a szerep !

STELLA Kősz, apuci ! *(Bakonyi karjaiba veti magát)*

GLÓRIA *(he, zavart mosollyal)* Ne hara-gudjatok, gyerekek ... Csak ittoman egy kávét a büfében. Szóval akkor miről volna szó? ... *(Stellául néz, megdermed)* Csak nem adtátok neki a szerepemet?

(Csönd) Ezt nem tehetitek velem! *(To-porzékol)*

ZEBEGÉNY Nem? Még fegyelmet is inditok ellened, mert elhagytad a próbát ! *(Gondolkozik)* Hacsak ...

Szünet

GLÓRIA *(megalázkodva)* Hacsak? ...

ZEBEGÉNY Hacsak nem segided ki a tánckart, ahol most egy fő hiányzik.

GLÓRIA Én színésznő vagyok! ZEBEGÉNY

Még lehetsz színésznő —

esetleg! Ha most kisegited a tánckart.

GLÓRIA Tánckarban? ... En? ZEBEGÉNY Ez

jsarci feladat, kérlek.

Ilyen helyzetben a társulat bármely tag-jának kötelessége kiállni a bástyára. GLÓRIA

És akkor ... később ... kapha-tok még ... ?

ZEBEGÉNY *(tapsul)* Próba !

Glória némán odabandukol a három tán-coslány közű. Matuska zongorázik, Stella énekel, Glória a tánckarban tártcol. A szám végén Zebegény elragadtatottan tapsal

Bravó ! Remek volt, Stella ! Maga előtt Ha-gy jövő áll, meglátja. *(Kezét dörszölve)* Tehát akkor minden megvan, uraim ! MiNden! *(Hirtelen eszébe ötlík, Bakonyihoz)* Most már csak egy darab kel-lene.

Bakonyi bólint

STELLA És még valami. *(Glóriára)* Ez a nő nem tud táncolni, tiszta amatőr. Ilyen csámpás balettpatkányt még nem láttam. *(Cicásan)* Szeretném, drága igazgató úr, ha valaki más keresne helyette!

(Abblende)

BAKONYI *(magnetofonba)* Drága Dezső-kém !

Óriási változások történtek az életemben, amióta nem jelentkeztem nálad. Ennek pedig már legalább fél éve. Annymra sűrűsödtek körülöttem az események, hogy még a mi magnóbeszélgetéseinkre sem jutott időm.

Külön élek Iboylától. Őszintén szólva az ő édeskés menedzseri stílusát, mely nem sokban különbözött egy gögyögő tevehajcsárétól — nem bírtam tovább. Elvi és erkölcsi meggyőződésből döntöttem úgy, hogy el-költözöm — az már a sors kegyes véletlene, hogy döntésem egybeesett a Stellával kibontakozó nagy szerelemmel. Van-nak ilyen véletlenek. Te nem hiszel bennük? *(Rágyújt)*

A lakást otthagytam Iboylának, ne mondja, hogy nem vagyok nagyvonalú. Mi pedig kiköltöztünk Stellával a nyaralóba. Stella leköti egész napomat. Neki egy izmos, erős férfira van szüksége, aki , védőszárnyai alá veszi — és ez a férfi Isten kegyelméből én vagyok! Tudod te, milyen remek érzés férfinak lenni? ! *(Kávét tölt)* Az igazat megvallva — irtam közben egy rendkívűl pocsek szindarabot. Csupa flitter, csillogás, tánc az egész, egyetlen hatalmas hazugság — mentségem csupán az, hogy az én drága kis Stellámnak irtam, akinek nagy sikere van benne. Űgy is mondhatnám — befutott. És ezt nekem köszönhetel! El tudod képzelni ezt a bol-

dogságot? A kedves, aki minden ízével és pörusával hálás nekünk, ráadásul szenvedélyesen szeret, és azt az izmos, érett férfit keresi bennünk, aki védelmező karjába veszi őt.

STELLA *(be)* Te vagy az én szeretóm, férjem, apucim és nagyapám. BAKONYI Nagyapád már van egy példány. Hallom, megint botrányt csinált a színházban.

STELLA Tatát ne bántsd! Tata szegény beteg. BAKONYI Ahhoz nem elég beteg, hogy bele ne üsse az orrát mindenbe, és ne hozzon engem kellemetlen helyzetekbe. Mégiscsak én intéztem el, hogy a szín-házban afrikai tanácsadónak alkalmazzák. Ezek a botrányok engem tesznek le-hetetlené.

STELLA Nem tudom, milyen botrányról beszélsz?

BAKONYI Tata megjelent ma a színház művészeti tanácsának ülésén, és állandóan közbemakogott. Nem lehetett tőle az értekezletet megtartani.

STELLA Utóvégre állása van a színház-ban, meg akar a fizetésért dolgozni. Talán nincs hozzá joga, hogy elmondja a véleményét?

BAKONYI Az ország tele van ilyen állá-sokkal. De akik betöltik, azok azért kapják a fizetésüket, hogy *ne* legyen véleményük. A te Tatádnak is az a dolga, hogy hallgasson.

STELLA Az egész azért van, mert nem vehetek neki új tudót! Meg gégét hozzá! BAKONYI Mit beszélsz?

STELLA Mert szegények vagyunk! Megmondta az orvos: új tudót meg gégét kéne átültetni Tatába. Akkor talán még beszélni is tudna. De hát az rengeteg pénzbe kerül. Annyi pénz talán nincs is a világon, amibe az kerül.

BAKONYI Az az orvos átejtett téged, Stella. Tudót még nem tudnak átültetni.

STELLA Nálunk! De Amerikában már van egy intézet, ahol csinálják. Csak hát rengeteg pénzbe kerül. *(Pityereg)* Nekem az volna a kötelességem, hogy Tatának új tudót és gégét vegyek ... De nem engedhetem meg magamnak ...

BAKONYI Ez hülyeség, Stella ... Hidd el, hogy átejtettek.

STELLA Most mért mondod ezt? Én tudom, hogy Amerikában van egy intézet. Csak hát ahhoz tudót kéne venni valakitől. Egy donor kellene, aki alá-írja, hogy halála esetén miénk a tüdeje.

BAKONYI Parancsolod az enyémet? Én aláírom.

STELLA Édes vagy, apuci. De hát — őszintén szólva ... egy fiatalabb tudóre gondoltam. Ha már ilyen nagy költségbe verjük magunkat, legalább legyen tar-tós. De azért köszönöm.

BAKONYI Én is.

STELLA Egy fiatalember kellene. Autó-baleset vagy ilyesmi. Aztán csak gyorsan ki a tüdejét és gyorsan be a Tatába ... De hát ez csak álom.

BAKONYI Szereted Tatát?

STELLA Micsoda kérdés. Imádom. Ő a mindenem. *(Kis gondolkozás után)* Rajtad kívül persze.

BAKONYI Azt akarod, hogy a közeledben maradjon?

STELLA Ki se bírnám nélküle! *(Kis gondolkozás után)* Meg nélküled. BAKONYI Nahát, ha azt akarod, hogy Tata a közeledben maradjon, akkor ne

foglalkozz ilyen szervátültetésekkel. Még álmaidban sem.

STELLA Miért ne?

BAKONYI Mert Tata így is állandóan be van szóva, nyüzsög, mindenütt ott van, intézkedik és rendez. Ha te ennek még egy tudót és gégét is veszel, ez úgy eltűnik az életedből, mint a kámfor.

STELLA Hová?

BAKONYI Mit tudom én. Emigrál vala-hová.

Uruguayban volt már?

STELLA Nem volt.

BAKONYI Nahát, oda fog emigrálni. Dél-Amerikában lesz afrikai tanácsadó.

STELLA Te nem szereted Tatát. Pedig a Tata szeret téged.

BAKONYI Azért jött nekem múltkor az utcán egy sörösüveggel. Mert szeret.

STELLA Az csak azért volt, mert féltékeny rád. Úgy érzi, te engem elvet-tél tőle. Nincs senkije rajtam kívül. Csak én tudom lefordítani, amit mond. Képzeld cl — áll a világ közepén, magyaráz, és az emberek csak bambán bámul-nak rá, mert nem értik, amit mond.

BAKONYI Nekem ezt az érzést ne magyarázd, szívem. Író vagyok. Nálam ugyanez a helyzet.

STELLA Szegény Tatus. Nem lett volna szabad egyedül hagynom ...

BAKONYI *(rémülten)* Csak nem akarsz visszaköltözni hozzá?

STELLA Ne m... *(Cicásan)* De nem vehetnének őt is ide a nyaralóba? Meghúzná magát .. nem zavarna ..

BAKONYI *(fellelegezve)* Már azt hittem, cl akarsz menni.

STELLA Ha Tatust ideveszed, én téged soha nem hagylok cl. Erre mérget vehetsz. Megvolna a szuterénban odalent. Ideköltözhetsz?

BAKONYI *(kelletlenül)* Nem bánom. De csak a te kedvedért.

STELLA Tatus! Bejöhetsz!

Tata belép, teljes negligzában. Papucs, selyem házikabát, kis sál a nyakában, kezében talpas pohár, itallal

BAKONYI A házikabátom!

STELLA Nem tudtam mit ráadni. Baj?

BAKONYI Ibolyától kaptam a tizenöt éves házassági évfordulónkra!

STELLA Ez az évforduló már úgysem aktuális. És olyan jól áll a Tatának Úgye, milyen jól áll! Mondj már vala-mit! Mondd, hogy örülsz. Egész kis család vagyunk már. Nem erre vágytál? BAKONYI De igen. Erre.

STELLA Na látod. Most megvan.

BAKONYI Meg.

STELLA Tata, majd berendezzük neked a szuterént.

TATA *(méltatlankodva)* Aha-uhu-hé-baba-bumm?!

STELLA Azt mondja, ő reumás, ő nem tud lent a nyirkos szuterénban lakni. BAKONYI Teljesen száraz ...

TATA Hohó-á-bá-baba-bumm!

STELLA Azt mondja, a szuterén az szuterén. Nem bírja a reumája.

BAKONYI Hát akkor nagyon sajnálom, de máshol nincs hely ...

STELLA Tudod, mit? Elalhatna a dolgozósobádban.

BAKONYI Az én dolgozósobámban? De hát...

STELLA Az úgyis üres éjjel.

BAKONYI És ha éjjel akarok dolgozni? Azelőtt mindig éjjel írtam a legjobb dolgaimat,

STELLA Azelőtt! De most? *(Cicásan)* Éj-jel nem dolgozol, apuci ... Éjjel velem vagy ... Te nagy, erős férfi, te! BAKONYI *(elolvad)* Te macska, te ...

Csók. Közben Tata kimegy, majd bejön két rongyos, átmadzagolt vulkánfíber táskával, az egyik mellett kalitka, benne papagáj. Átmege a színen, nyilván Bakonyi dolgozósobájába

STELLA *(kibontakozik)* Matuska kérdez-te, hogy a táncdalszöveget a fesztiválra megírtad-c már?

BAKONYI *(savanyúan)* Megírtam.

STELLA *(csókot cuppantva)* Te édes, aranyos cukibogár! Tudod, nekem ez nagyon fontos. Ha a táncdalfesztiválon díjat nyerek, zöld utat kapok mindenhová. Zöld út lesz az életem!

BAKONYI Miért nem elég neked, hogy színészno lettél? Nagy sikered van. Fölfedeztek. Miért kell neked táncdalukat is énekelned?

STELLA Hát nem érted? Zöld út lesz az életem! És Matuska szerint azért fontos, hogy ezt a szöveget te ird meg, mert a te neved rangot ad az egésznek. Egy igazi író, aki táncdalba önti szívének pirosló vérért.

BAKONYI Ezt is Matuska mondta?

STELLA Igen.

BAKONYI Ha ő ilyeneket tud mondani, mért nem ő maga írja nótáihoz a szöveget?

STELLA Ő nem író. Nem a szavak embere. Ő csak dallamokat hall a világból. Számára az élet csupa hangjegy. Es rezonál a lelke. Amikor rezonál a lelke, akkor az asztal lába is dalolni kezd, és fölszendül körülötte az univerzum.

BAKONYI Ebből lesz a sláger. Amikor

Matuska körül fölszendül az univerzum.

STELLA Úgy van. Csilingeinek a csillagok, és a mi öreg Földünk titokzatos mélye, mint egy hatalmas, fekete szív, dobol hozzá.

BAKONYI Stella édes, feltétlenül ragaszkodsz hozzá, hogy Matuska minden baromságát szóru! szóra megtanulj!

STELLA Ez nem baromság, ez az ő érző művészllekének a nem tudom micsodája. BAKONYI Na ez az, látod, ez a nemtudom-micsoda a pontos meghatározás. Matuska egy valódi, hamisítatlan nemtudom-micsoda.

STELLA Te nem szereted Matuskát! Pedig ő nagyon szeret téged.

BAKONYI Teremtóm! A Tatát is így vezettet elő! Csak nem akarod, hogy ide jöjjön lakni Matuska is?

STELLA Nem jön ide lakni. De jön a

dalszövegért. amit írtál. Add ide. Megtanulom. Meg akarom lejni vele. BAKONYI Nem valami zseniális szöveg. *(Keresi)*

STELLA Dehogynem. Te csak zseniálisat írhatasz. A te fluidumod átjárja a köz-helyeket is.

BAKONYI *(felkapja a fejét)* Matuska?

STELLA *(bólint)* Matuska.

BAKONYI Tessék, itt van.

STELLA Hogy kezdődik?

BAKONYI „Besüt a hold az ablakomon — végigcsorog az alakodon.”

STELLA Gyönyörű! *(Olvassa, közben dudol, lábával veri az ütemet)* Milyen primán tudsz te zenére írni, apuci! Csodálatos! Ezzel a számmal meg fogom nyer-ni a táncdalfesztivált! Figyelj csak! *(Énekel)*

Besüt a hold az ablakomon,
Végigcsorog az alakodon,
Atlétafej,
Atlétaáll,
Atlétamell,
Atlétaváll,
Rajtad minden atléta,
Te görög istenek származéka,
Isteni fej,
Gyere, ölelj,
Míg besüt a hold az ablakomon
És végigcsorog az alakodon.

MATUSKA (*berohan*) Pompás, gyerekek,
szenzációs! Ezzel a számmal lesöpörünk
mindenkit a dobogóról! (*Leül a zongo-
rához*)

Stella énekel, viharosan

Győzni fogunk, Stella, győzni! Gratulálok,
Gézám! Nagyszerű a szöveged! Egyenesen
szenzációs! Hiába, a te fluidumod átjárja a
közhelyeket is! (*Meg-öleli és megcsókolja
Bakonyit*)

STELLA (*Bakonyihoz*) Ha győzünk, édes,
jutalmul szeretnék egy sülyesztett márvány-
medencét a fürdőszobába!

BAKONYI (*ijedten*) Te is?

STELLA Ki akar még márványmedencét?

BAKONYI Senki, senki.

STELLA Erre vágytam mindig. Márvány-
medence – két személyre!

BAKONYI Két személyre?

STELLA Hát persze! Hogy mind a ketten
elférjünk benne.

BAKONYI (*főldereng benne valami, Ma-
tuskához*) Mondd csak, Ottó, ugye te
csináltattál egy ilyen ...

MATUSKA Igen, én.

BAKONYI Ha tudnád, mennyi bajom van
nekem a te sülyesztett
márványmedencéddel.

MATUSKA Hogy érted ezt, kérlek?

BAKONYI Mindegy. Hagyjuk.

STELLA (*cicásan*) Ugye megkapom, apuci?

BAKONYI Meg, édes, meg.

STELLA És akkor mind a ketten bele-ülünk!
Ülünk az illatos habfürdőben, és te
megmosod a hátikómat!

BAKONYI Uramisten! Neked is van há-
tikód?

(*Abblende*)

A sötétben még felhangzik a dal: „Besüt a hold
az ablakomon – végigcsorog az alakodon ...”

3

BAKONYI (*izgatottan hadonászik, nem a
mikrofonba beszél, holott a magnó előtte van*)
Ugyan, Dezső! Most mért mondd ezt?
Minek dühítesz engem ilyen atyáskodó
prédikációkkal? Menj a fenébe! (*Megnyomja
a gombot*)

DEZSŐ (*hangja*) Nem megyek! Mít bámulsz
olyan bambán? Tudom, most azt ordítottad,
hogy menjek a fenébe. Nem megyek! Hidd
el, ebben a helyzetben én jobban tudom,
innét a távolból, kívül az eseményeken, hogy
mit kell tenned. Géza! Ki kell tépned magad
ebből a szerelemből! Szép volt, jó volt –
elég volt!

BAKONYI (*dühöden elnyomja a gombot, mint
egy férget*) Ebből a süket dumából volt elég!
Érted? Mít tudsz te a

szerelemről! Emberekről! Világról! Azon a
lepratelepen! (*Jár-kel, némán, majd újra
lenyomja a gombot*)

DEZSŐ (*hangja*) En ezen a lepratelepen
keményen élek. Együtt azokkal, akik az
emberi nyomorúság legmélyebb bugyraiban
tengődnek. Itt nincs hely és idő semmiféle
értelmiségi nyavalygásra. Az embereket és
az életet végső állapotukban látom, s ezért a
dolgok valódi méreteikre zsugorodnak. El
tudod képzelni, hogy a tömeges
szenvédésnek erről a támaszpontjáról
milyen nevetségesnek látszik például a
politika mint létfontosságú emberi
tevékenység? Vagy egy nyakkendő gondos
kiválasztása valamelyik belvárosi üzletben?
Vagy diadalmas híradásod a kétszemélyes,
sülyesztett márványmedencéről, amit
legutóbb csináltattál? Tudod te, erről a
bűzhödtt lepratelepről milyen szánalmas ez a
te nagy szerelmi színjátékok? Melyben az
érett férfi apaszerepét játszod egy nálad
ezerszer érettebb, de a hamvas ártatlanság
bőrébe bújó kis nőstény mellett!

BAKONYI (*elnyomja a gombot*) Ezt ki-kérem
magamnak! Mít tudod te, milyen érzés ilyen
romlatlan, üde, friss lény közelében élni!
Akinek a mindene vagy! Én újjászülettem
ebben a szerelemben. Érted? Újjászülettem!
Újjászülettem! (*Mikor lehiggad, lenyomja a
gombot*)

DEZSŐ (*hangja*) Most biztosan azt mondtad,
hogy újjászülettélt ebben a szerelem-ben. Ezt
mondtad? (*Szünet*) Mindenki így érzi, hidd
el. Ez nem jelent semmit. Tudod, hány
embert ismertem, aki tönkrement egy
szerelemben, amitől újjászületett? Értsd
meg, én az írói létedet féltém! Amióta ez a
kapcsolat megvan – te nem írtál semmit!
Azon a nyamvadt táncdalszövegen kívül,
amivel valami nevetséges táncdalverszival
első díjat el vittétek. Tehát az elmúlt évben
mivel gyarapítottad az életművedet?
Egyetlen nyamvadt, árva táncdalszöveggel ...
(*Ső-haj, szünet*)

BAKONYI (*idegesen, a szünetet kihasználva*)
Leszel szíves, kedves Dezső, kissé
moderálni magad ...

DEZSŐ (*hangja*) ...ezzel a nyamvadt,
csenevész, vérszegény, tüdőbajos, idio-
tisztkusan bárgyú táncdalszöveggel akarsz
turnézni egy életen át? Ezt fogják bőrbe
kötni haláloed után mint Bakonyi Géza
életművének reprezentatív darabját? Ezt a
híg lére eresztett szexualitást? Ezt az
impotens erotikát?

Bakonyi mindkét kezével, befogja a fülét és
kimenekül. Nem zárja el a magnót. Abblende –
de a magnó folyamatosan szól tovább.

(*Hangja*) Ez telik ki tőled? Ez a hígvelejt
romantika? Ez a holdvilágos kutyavonyítás?
Ez az idióta idill? Ez az olcsó nyavalygás a
lelki pocsolád fölött? Ez a szellemi
székrekedést követő szódiaré? Ez a nagy
érzelemnek kijátszott szerelmi szellentés? ...

4

Tata karosszékekben elnyúlva ül, Bakonyi
selyem házikabátjában. Lábánál
konyakosüveg, kezében pohár. Térképeket
böngész, hajtogat, leveszi a poharat, tölt,
iszik. Közben szól a zene, Tata esetleg
dúdolhat is. És a térképeket bújva makog

TATA Mü-mü-chen-chen ... Ham-hambur-bur
... Lon-lon-don-don ... Pá-pári-ri ... zs-zs ...
zs! ...

BAKONYI (*kabátban, kalapban, kis bőrdöndel
be, mindhárom ledobja*) Adj' isten, Tata.
Stella itthon van?

Tata rémülten felpattan a székből, rázza a fejét

Nincs? Kár. Nem kell megijedni, meg-
szoktam, hogy maga az italaimat szlopalja.
(*Főlemeli a palackot*) Persze nem
ragaszkodom hozzá, hogy a Napóleon
konyakomat igya. Nem jó magának a
Szkander bég?

Tata rémülten hátrál továbbra is egy függöny
felé

Nyugodjék már meg. Azt is látom, hogy
térképeket böngész. Emigrálunk, emigrá-
lunk? (*Odamegy Tatához, súgva*) Őszinte
legyek magához? Nekem semmi kifogásom
ellene, hogy emigráljon. Például Uruguayhoz
mit szólna, mi? Arra még úgysem járt.

Tata védekezően kitarja a karját

Értse már meg, hogy tőlem nem kell félni!
Bennem megbízhat. Stella nem fog tudni
semmiről. Emigráljon nyugodtan!

Kádcsobogás. Bakonyi fület

Ki fürdik? Stella? Tata

riadtan rázza a fejét

De hiszen hallom, hogy fürdik. Stella,
drágám!

STELLA Itt vagyok.

BAKONYI Képzeld, megszöktem az író-
olvasó találkozóról. Bevágtam magam a
kocsiba, két óra alatt itt voltam. Örülsz,
édes?

STELLA (hangja) Nagyon ... Várj, nem-
sokára kész leszek és jövök.

BAKONYI (*vetkőzni kezd*) Csak maradj,
kicsikém. Egy pillanat és én is bent vagyok
a kádban! Most már én is belátom, hogy jó
volt ezt a kétszemélyes medencét
csináltatni! Ez is a te kis okos
büksifejdedben született! Már megyek is! Itt
vagyok!

Félrerántja a függönyt. Márványmedencében,
nyakig borítva habbal, fürdik. Stella. Tata
mindkét kezével eltakarja az arcát és elfordul.
Bakonyi odaszökell Stellához és megcsókolja.
Le akarja húzni az utolsó ruhadarabját,
amikor fuldokló hangokat hallatva a kád
mélyéből, elborítva habbal, fel-bukkan egy
férfi. Bakonyi visszahököl

STELLA Engedd meg, hogy bemutassam:
Mr. Szabó Amerikából.

MR. SZABÓ Örvendek. (Kezet nyújt)

BAKONYI Örvendek. (Kezet ráz Mr.
Szabóval)

MR. SZABÓ (Stellához, mentegetőzve)
Bocsánat, de nem bírtam tovább a víz alatt.

BAKONYI (drámaian) Stella! Ki ez?

STELLA Mondom, hogy Mr. Szabó. Ame-
rikából érkezett.

BAKONYI Egyenesen a kádba?

STELLA Majd mindent megmagyarázok.

BAKONYI Én most kérek magyarázatot, azonnal!

STELLA (Mr. Szabóhoz) Mondd el neki, darling.

MR. SZABÓ Kicsit fádom. (Bakonyihoz) Nem adna valami fürdőköpenyt? BAKONYI Nem! Fagyjon meg!

MR. SZABÓ Nem szép magától. Ez a vendégszeretet!

BAKONYI (ordít) Azt mondtam, magyarázatot kérek!

MR. SZABÓ (vacogva) Az a helyzet, hogy Stellát szerződtettem egy európai, majd amerikai turnéra. En ugyanis menedzser vagyok: Mr. Szabó, a Superstar Productiontól.

BAKONYI (kezdi visszanyerni a hideg-vérét) Értem. És itt írtatok alá a szerződést, a habfürdőben.

STELLA (felcsattan) Csak ne kezd ez a gúnyos hangot, kérlek! Azt nem tudnám most elviselni! Most nem!

BAKONYI Hogyhogy most? Mi van most? STELLA Ebben a lelkiállapotban, amiben vagyok. Tudod te, miért csinálom az egészet? Tudod? Hogy a Tatát megoperáltassam! Azt akarom, hogy a Tata egészséges legyen! Beszéljen! Ezért akarok külföldre jutni! Ezért kell itthagynom a hazámat, pedig minden szívdobbanásom az övé. A hazai földé, a hullámozó búzamezőké! De én csak külföldön kereshetek annyit, hogy a Tatát meg-gyógyíttassam ... Ezért áldozom fel magamat! ... No gyere be a kádba, apuci. Elférünk itt hárman is.

Függöny

HARMADIK FELVONÁS

Stella hatalmas, rózsaszín, habos-tüllös franciaágyban, pikáns hálóingben, heverészik, különböző kutyák társaságában. Szobalányok, és inasok nyüzsgönek körülötte, étel-kocsikat tologatva, ezeken felhalmozott finomságok, langusza, lazac, kaviár, egybensült malac citrommal a szájában, tornyos torták, gyümölcstálak. Stella kedvetlenül csipeget és énekel

STELLA Ó, ha én tudtam volna, Hogy ennyi az ember gondja, Ha már világsztár, Megvolna a szobakonyhám, Maradtam volna szegénylány,

Ki álmodozva csodát vár. Pesten a Csó utca húszba' Nem volt lazac és langusza, De volt boldogság, És volt paprikáskrumpli, Azt nem lehet megenni, Ó, fiatalság – bolondság!

Nem volt a szegénység oly rossz, Bár nem várt az utcán Rolls-Royce, De várt egy fiú, Bár nem éltem Hollywoodban, Csak külvárosi odúban, De nem rágta szívem a bú.

Ó, hogyha egyszer én Lehetnék Pesten szegény, Mit adnék ezért! Hiába van pénzem, kincsem, Ha boldogságom nincsen – Az élet mit ér! (Bágyadt legyintéssel ki-

küldi az egész személyzetet. Mikor egyedül marad, elővesz egy fiolát, kinyitja)

Meg akarok halni!

Sorra kapja be a tablettákat, pezsgőt tölt, és mindegyik után kortyot egyet. Közben szól egy szívszakasztó melódia, Stella lassan elalél, majd egy sóhajással hátrahanyatlik párnáira. Mozdulatlanul fekszik. Szünet után benéz az egyik szobalány, fel-sikolt, int a többieknek, mindenki betödul. Körülveszik Stellát, akit nem is látnak, éleszketik és a Gyomormosás-dalt éneklük kórusban. A dal végére Stella magához tér, pilledten hever az ágyon. Berohan Mr. Szabó

MIND Mr. Szabó! Mr. Szabó!

A személyzet szétrebben

MR. SZABÓ (ordít) Mit képzelsz te? Hogy jössz te ahhoz, hogy öngyilkosságot akarj elkövetni? Tudod, mi ez? Rablás, csalás, sikkasztás! Neked nincs ehhez jogod! Érted? Nincs jogod!

STELLA (felül az ágyban) Az életemhez még jogom van! Azt csinállok vele, amit akarok! MR. SZABÓ Majd én megmutatom, ki csinál az életeddel, amit akar! (Hatalmas pofont ken le Stellának) Minden pénzemet belédfektettem! Csak nem képezed, hogy csak úgy egyszerűen elpatkolhatsz? Előbb be kell hoznod százmillió dollárt! Azután tőlem akár fel is akaszthatod magad!

Stella zokog, a személyzet közben kisuvadt

STELLA Már meg sem halhatok? ..

MR. SZABÓ Hülye! Te vagy pillanatnyilag az első számú világsztár! Mért akarsz te meghalni?

STELLA Csak úgy.

MR. SZABÓ Van egymillió dollárod. Hollywoodi. luxusvillád. Annyi autód, hogy Dunát lehetne velük rekeszteni. A szekrényeid tele vannak nercbundákkal. Mért akarsz te meghalni?

STELLA Csak úgy.

MR. SZABÓ A képeslapok tele vannak a képeiddel. A nagylemezeidet kapkodják, mint a cukrot. Most írtam alá barom filmszerződést neked, csupa főszerep. Az egyikben Liz Taylor lesz a szobalányod. Mért akarsz te meghalni?

STELLA Megvan rá az okom.

MR. SZABÓ Halljuk!

STELLA Azt te úgysem értenéd.

MR. SZABÓ Majd meglátjuk. Tehát mi a bajod?

STELLA (zokogva) Paprikáskrumplit akarok enni! Kettőhúsas kolbásszal!

MR. SZABÓ (bambán rámered) Ez a bajod? (Gondolkozik) A paprikáskrumpli még csak megoldható. De kettőhúsas kolbászt hogy a fenébe szerezzek Hollywoodban?

STELLA (újra kitör belőle a zokogás) Pedig csak azzal jó! Kettőhúsas kolbász nélkül kutyafaszát sem ér a paprikás-krumpli!

MR. SZABÓ (nagyokat nyel) A nyavalyába is! Mért kellett eszembe juttatnod? Most már én is majd megveszek egy tál paprikáskrumpliót, kettőhúsas kolbásszal! Paprikáskrumplit akarok!

STELLA Na látod! Megértesz végre?

MR. SZABÓ Eddig sosem éreztem ilyes-

mit! Amerikában élek, amerikai vagyok, hazám a nagyvilág. De most! Most belefacsart valami a szívembe.

STELLA Látod, tudsz te ilyen szépen is beszélni.

MR. SZABÓ Ennyi év után először érzem ezt! Köszönöm neked, Stella! Köszönöm!

STELLA Ne folytasd, szív, mert megint belédszeretek.

MR. SZABÓ Elszakadtam! Elszakadtam otthonról... Fáj ... nagyon fáj ... De szép volt, Istenem! Andrassy út hat-van... Foglyocskák ... Péter Gábor ... Milyen aranyos főnök volt Péter Gábor ... Valahányszor hülyére vertük a foglyocskákat, mindig koccintottunk az irodájában. Szép volt, jó volt – talán igaz se volt! (Sóhajt és könnyezik)

STELLA Verni másokat? Nem szép dolog, szív.

MR. SZABÓ (elandalodva) Dehogy-nem ... Hiába vannak most millióim, olyan boldog sosem leszek, mint akkor!

STELLA Na látod! Mi ketten egy cipőben járunk. Hiába van meg mindenünk, boldogtalanok vagyunk! Ölelj át, darling! Sirjunk együtt! Sirjunk, ahol senki se lát!

MR. SZABÓ (összeborul Stellával) Hon-vágy! Micsoda mardosó honvágy! Hazám! Édes hazám! Paprikáskrumplit akarok! Paprikáskrumplit akarok!

STELLA Tudod, mit? Küldd át a gépet Pestre! Holnapra itt lehet.

MR. SZABÓ Igazad van! (Tapsol) Helló!

Belép egy inas

Indítsák a leggyorsabb gépet Európába. Irány: Magyarország. Budapest. Érti? Nem Bukarest! Budapest!

Az inas bólint

Ott vegyenek fél kiló kettőhúsas kolbászt és nyomás vissza Amerikába.

Az inas bambán néz

Mit nem ért? Kolbász! Kettőhúszért! De nekem nehogy a négyhatvanból hozzanak! Elmehet!

Az inas meghajol és ki

Na! Meg vagy elégedve, Stella? Hol-nap paprikáskrumplit eszünk ebédre!

STELLA Cuki vagy, darling. (Lassan újra lehevad) Istenem, istenem ...

MR. SZABÓ Most megint mi bajod? STELLA Hiába eszünk holnap paprikás-krumplit.

Nem fog izleni.

MR. SZABÓ Ne őrijts meg! Mért nem fog izleni?

STELLA (zokog) Mert a Tata nincs itt ... Nem ehét velünk a paprikáskrumplióból...

MR. SZABÓ Ez a bajod?

STELLA Már fél éve, hogy eltűnt! Hová tűnhetett? Biztosan elütötte valami, nem voltak nála iratok, és mi nem is tudjuk, hol fekszik eltemetve, ismeretlenül. Ó, szegény Tatuskánt! En úgyis öngyilkos leszek!

MR. SZABÓ Akarsz egy még nagyobb pofont? A legközelebbi öngyilkosságod után felélesztünk – és utána hülyére verlek. Úgyis rég vertem hülyére valakit. Már rámfér.

STELLA Tata ... Szegény Tata ...

MR. SZABÓ (tapsol, a belépő inashoz) Hozzák be!

Bevezetik a teljesen toprongyos Tatát, aki bűnbánóan pislog. Stella nagyot sikolt, és Tata nyakába veti magát. Csókolgatja

STELLA Te édes ! Te drága ! Te aranyos! Te tündér! (Üti) Te nyavalyás! Te piszok! Te rohadt! Hol jártál?

TATA (védi magát Stella ütéseitől) Dada ... dada ... dada ...

STELLA Ne dadogj ! Hol mázskáltál egy fél évig? Halljam?

TATA Uru-guru-bumm !

STELLA Uruguayban? Hogy kerültél te Uruguayba? De ne hazudj !

TATA Ele-csecse-pépé-bá-bumm !

MR. SZABÓ Mit mond?

STELLA Hogy emberrablók markába került. (Üti) Hazudsz, Tata, hazudsz, nyavalyás!

MR. SZABÓ Várj. Nem hazudik. Én raboltattam cl.

STELLA Te?

Tata diadalittasan bólogat

MR. SZABÓ Csak éppen nem fél év előtt, hanem tegnap. Miattad, hogy végre megnyugodj. Es nem Uruguayból, hanem egy Las Vegas-i kurvaszállóból.

Tata rémülten néz Stellára

STELLA Mit csináltál te egy kurvaszállóban? Mi? Felelj!

TATA Üdü-veve-hadi-baba-bá-bumm! STELLA (Mr. Szabóhoz) Mi a fene az az üdvhadserég?

MR. SZABÓ Vallásos szervezet. Mért, mit "mond?

STELLA Hogy az üdvhadserég tagjaként térítette a kurvákat.

MR. SZABÓ (grimaszt vág) Hát persze! Az embereim, akik fölkutatták, mesélik, hogy éppen térítés közben lepték meg az öreget.

Fotoriporterek lépnek be, egymást tiporva

STELLA (megint nekiesik Tatának) Szóval hazudsz?!

Mr. Szabó int a fotósoknak, hogy várjanak

Hazudsz, nyavalyás !? (Üti) Hazudsz, piszok ! Hazudsz ! Hazudsz ! Hazudsz!

Hirtelen Tata nyakába veti magát. Mr. Szabó int a fotósoknak, hogy: most! Kattognak és villognak a gépek

Te édes ! Te drága! Te mindenem ! Tündérbogaram ! Pintyökemadárkám ! Csak-hogy megvagy! Csakhogy láthatlak megint! Gyönyörűségem! Megoperáltat lak!

Tata rémülten kitépi magát Stella karjából és hátrál

Igen, igen ! Megoperáltatlak! Hetek óta mindennap itt ülnek a donor hozzátartozói. Csak arra vártunk, hogy előkerülj. Mondd, hogy csinálhattál velem ilyet? Így eltűnni fél évre, egyetlen élettel nélkül!

Stella megint ütlegeli Tatát. Mr. Szabó irat a fotósoknak, hogy: vége! Azok leáll-nak

Te lelketlen vadállat! Ezt tetted velem? Velem, aki a hazáját is elhagyta, hogy téged megoperáltasson! Hogy végre beszélni tudjál! Te lelketlen vad-állat! (Üti) Hát nem érzed, mennyire szeretlek?!

Szenvedélyesen átöleli Tatát, csókolgatja. Mr. Szabó hit a fotósoknak. Ismét kattognak és villognak a gépek

Te édes ! Te drága ! Te mindenem ! (Kézét csókolgatja) Te vagy az én mindenem! Mi maradt nekem ebben a rohadt élet-ben? Te maradtál egyedül! Te édes! Te drága! En Tatám! Tatuskarcl! Tatácskám! Megoperáltatlak! (Hátrafordul) Kérem a donor családtagjait.

Mr. Szabó int a fotósoknak, hogy vége a fényképezésnek, távozzanak. Azok kitudulnak. Mr. Szabó tapsol, belép egy inas

MR. SZABÓ Vezessék be a donor családtagjait.

Az inas meghajol és félrelép, utat engedve egy elnyűtt középkorú nőnek, és egy pattanásos arcú fiatalbernek: Mrs. Brown és fia, Duke Brown

Kedves Mrs. Brown, foglaljanak helyet. A keresett személy előkerült. Úgyhogy, ha meg tudunk állapodni, ma aláírhatjuk a szerződést.

MRS. BROWN (hegyesen) Ha meg tudunk állapodni!

DUKE BROWN (révült vigyorral közelít Stellához, aki látványosan végigdől az ágyán) Ó, Miss Aurora ... Én olyan boldog vagyok ... En olyan elmondhatatlanul boldog vagyok ...-.. Hogy itt lehetek ... Stella Aurora hálószobájában ... Ó, Miss Aurora! ... Egy autogramot, ha szabadna... (Mélyen bele-néz Stella kebleibe)

MRS. BROWN Duke! Vissza! Még! Tovább! Ül le!

A fiatalember leül

STELLA Hogy van a kedves férje, Mrs. Brown?

MRS. BROWN Köszönöm kérdését. Rosszul, nagyon rosszul. (Szemét törülgeti) Szegény drágám!

STELLA Mit mondanak az orvosok? MRS.

BROWN Még néhány napig életben tudják tartani ... De aztán ... (Pityereg)

DUKE BROWN (feláll és ismét közeledik Stellához) Stella Aurora ! Hogy én itt ülhetek a hálószobájában! Láthatom az ágyán heverni...

MRS. BROWN (élesen) Duke! Vissza! Még! Tovább! Ül le!

A fiatalember leül

STELLA Mrs. Brown, ugye nem veszi rossznéven — de szabadna még egyszer látni a leleteket?

MRS. BROWN Természetesen ! (Nagy köteg papírt emel ki a táskájából) STELLA Engem csak a tüdő- és a gége-leletek érdekelnek, Mrs. Brown!

MRS. BROWN (kotorászik az iratok között) Igen, igen ... Mindjárt kikeresem ... (Kiemel egy iratot) Nincs szükségük egy kitűnő állapotban lévő fél vesére is? A másik már elkelt. Meg kell mondjam, hogy rendkívül illusztris férfiú, egy szenátor testébe kerül átültetés-

re, miután majd az én drágám ... (Szipog, szemét törülgeti) De a másik fél vese még szabad!

STELLA Nem, köszönöm, mint mondtam, engem csak a tüdő és a gége érdekel. MRS.

BROWN (tovább keresgél) Igen ... persze ... máris ...

DUKE BROWN (f eláll, közeledik Stellához, énekel) „Ha besüt a hold az ablakomon — végigcsorog az alakodon ...” Ó, ha egyszer én lehetnék az a férfi, akihez ezt a dalt énekl! Ha egyszer rajtam csorogna végig a hold!

MRS. BROWN (keményen) Duke! Vissza! Még ! Tovább ! Ül le ! (A Tatára mutatva) Egyébként: neki lesze?

STELLA Neki.

MRS. BROWN (kiemel egy iratot) Csak azért kérdem, mert vérekes orráról itélve — bizonyára nem veti meg az alkoholt.

MR. SZABÓ Hát nem, azt nem lehet mondani, hogy megveti.

MRS. BROWN (felvillanyozva) Ezért gondoltam, hogy a tüdőn és a gégén kívül nem ártana neki egy jó kis májátültetés! Az én szegény drágámnak pompás, egészséges mája van. Nézze meg a leleteket, Miss Aurora. (Nyújtja) Jutányosan megszámitanám magának.

STELLA Köszönöm, Mrs. Brown, de minket csak a tüdő és a gége érdekel. Lenne szíves végre azokat

MRS. BROWN (felhúzza az orrát) Kérem! Ahogy parancsolja! Én csak jót akartam . (Kotorászik) Tessék, itt van! (Nyújtja) Ez a gége... ez meg a tüdő... Meg lehet nézni, kérem, milyen prima állapotban vannak. STELLA (átveszi és mindjárt nyújtja Mr. Szabónak) Kérem még egyszer átnézni.

Mr. Szabó átveszi a leleteket

DUKE BROWN (feláll és énekel) „Szép oroszánom, gyönyörű állat — fald fel a te kis gazelládat!”

MRS. BROWN (élesen) Duke! Vissza! Még! Tovább! Ül le!

• A fiatalember leül

MR. SZABÓ Nagyjából rendben. A tüdőn volt egy kis kamaszkori beszűródés. MRS.

BROWN Az nem számít! Az nem számít ! Teljesen elmeszesedett!

MR. SZABÓ (Stellához) Igen ... rendben van a dolog.

STELLA Akkor rátérhetünk az anyagiakra, Mrs. Brown. Mi az elgondolása?

MRS. BROWN Az én szegény drágám mindig példás életet élt. Sem itallal, sem dohányzással, sem egyéb káros szenvedéllyel nem pusztította a szerveit. Ezt szeretném leszögezni!

MR. SZABÓ Összeget kérünk, összeget. MRS. BROWN Kevés beszédű volt világ-életében. Minek következtében a gégéjét sem koptatta. Egészen elsődrendű, alig használt gégeről van szó.

MR. SZABÓ Összeget, asszonyom, összeget. MRS. BROWN Jógázott. Minden reggel jógázott. Naponta átpucolta a tüdejét a jógázással, mint egy kéményseprő a kéményt. Osztályon felüli tüdőről van szó. MR. SZABÓ Tehát?

MRS. BROWN (elszántan) Harmincezer! Egy centtel sem kevesebb!

MR. SZABÓ Egy centtel nem. Legfeljebb húszezerral.

MRS. BROWN Hogy érti ezt?
MR. SZABÓ Úgy, hogy tizezret adunk ér-te.
Egy centtel se többet.
MRS. BROWN Húszezer. De ebből már egy centet sem engedek.
MR. SZABÓ Tizenkétezer. Különben keresünk más donort.
MRS. BROWN Ilyen minőséget úgysem találunk. Tizenötezer.
MR. SZABÓ Tizenhárom.
MRS. BROWN Egy haldoklót akarnak ki-fosztani? Tizennégy!
STELLA Sok!

MRS. BROWN Tizenhárom és fél !
MR. SZABÓ Rendben ! Megvan a beteg hitelesített nyilatkozata, hogy beleegyezik?
MRS. BROWN Természetesen. Képzeltetik, milyen érzés volt szegény drágám-nak aláírni, hogy ... (Törölgeti a szemét) Képzeltetik ...

MR. SZABÓ (átveszi az iratot, belenézi, csekket tölt ki) Tessék, Mrs. Brown, itt a csekk. Tizenhárom és fél ezer.

MRS. BROWN (átveszi, megnézi, a fiához) Duke!

DUKE BROWN (összerezzen) Mi van, mama?
MRS. BROWN (patetikusan) Duke! Tudod, mi ez? (Lobogtatja a csekket) A te apád! Aki. az utolsó csepp véreig fel-áldozta magát értünk! Borulj le a nagysága előtt! Borulj le, fiam!

DUKE BROWN (leborul Stella előtt) Miss Aurora!

MRS. BROWN Duke! Az apád előtt mondtam, az apád előtt! Szégyentelen! Hálátlan ! Duke! Vissza ! Még! Tovább! Kifelé!

Duke feláll, hátrál, anyja kitzsigálja az tón Hálátlan fiú! (Zokog) Így áldozza fel magát az ember a gyerekéért ! Szegény drágám! Mindenét odaadta. Illetve majdnem mindenét! (Könnyek között) Ha tudnak valakit, akinek fél vese és egy máj kellene – ezek még kaphatók. (Ki)

STELLA (a kisvadót Tatához) Tata! Itt maradsz!

TATA (visszafordul) Nene-opo-nene-opo ...

STELLA Kuss ! Megoperáltatlak és kész! Végre van rá pénzem! Egy életen át csak makogni akarsz?

MR. SZABÓ Igazán nagyon olcsón jutottunk hozzá a szervekhez. Megérte. Bizony, ez nem lesz kis operáció!

TATA (artikulátlan ordítással megint szökni akar) Á-á-á-á!

STELLA (felsikolt) Fogják meg! Fogják meg!

Mr. Szabó füttyent. Belép két hatalmas fickó, megragadják a Tatát

(Mr. Szabóhoz) Ide figyelj ! Ha Tata megint megszökik -- én egy hangot sem énekelek többet! Értetted? Egy hangot sem!

MR. SZABÓ (a testőrökhöz) Hallottátok?

A két testőr bólint

Vigyázzatok rá, mint a lórügásra. Világos?

A két testőr bólint

Ne félj, Stella, ezektől nem szökik meg.

Hazuról hoztam őket. Pesti gyerekek.
STELLA Azt mindenki mondhatja magáról, hogy pesti gyerek. Honnét jöttetek? KÉT TESTŐR (kórusban) A Klauzál térről!
MR. SZABÓ 'És milyen fiúk vagytok? KÉT TESTŐR (kórusban) Tökös fiúk! STELLA Nahát, akkor munkára!

A két testőr megragadja és hurcolja kifelé Tatát, aki üvölt

(Abblende)

Közben még hallható:

TATA Nana ... dada ... opo ... nene ... nono ... hé ... ajajj ! ... bumm!

2

Bakonyi lakásában, asztalnál ülve poharazgat. Bakonyi és Zebegény. Néhány üres üveg arra utal, hogy már régóta üldögélhetnek együtt. Bakonyi mellett a földön Tata kalitkája a papagájjal. Már a sötét-ben felhangzik rikácsoló hangja: „Hülye író! Hülye író!”

ZEBEGÉNY Mért nem hallgattad el ezt a döngőt, édes Gézám?

BAKONYI Legalább valaki igazat mond körülöttem.

ZEBEGÉNY Mégiscsak sértés, amiket ez mond, kérlek!

BAKONYI Sértés? Egy papagájtól?

ZEBEGÉNY Tulajdonképpen hogyan került hozzád?

BAKONYI Ez maradt nekem Stellából. Pontosabban a Tatából. Egy papagáj.

Papagáj: „Hülye író! Hülye író!”

ZEBEGÉNY Én. úgy elhallgattatnám a helyedben, mint annak a rendje. Egyszerűen: nyekk! (Mutatja)

BAKONYI Nem szeretem az adminisztratív módszereket.

ZEBEGÉNY (darvadozva) Stella, Stella ...

Tudod, mi lett volna 'neked akkoriban a kötelesség, édes Gézám?

Hogy értesítsd a hatóságokat. BAKONYI Jelentsem föl a szeretőmet? ZEBEGÉNY Volt már ilyen ! Vannak helyzetek az életben, amikor az állampolgári kötelesség szembekerül privát érzelmeinkkel.

BAKONYI Te már ennyit ittál? Hogy ilyenekkel traktálsz engem?

Papagáj: „Hülye író! Hülye író!” Bakonyi dobbant, a papagáj elhallgat

ZEBEGÉNY Ez az!

BAKONYI Különben is, mit akarsz már ezzel az egész históriával több mint egy év után?

ZEBEGÉNY Mindenesetre megkímélhet-tél volna attól, édes Gézám, hogy a színház társulata meggyengült helyzetemben rámrohanjon, mint egy hiénahad, valósággal széttépjen és elérje, hogy fölmentsenek. (Mellét veri) Én bukott ember vagyok! Bukott ember!

BAKONYI (felnezi, rezignáltan) Most először?

ZEBEGÉNY Nem ... nem először ... BAKONYI És mégis színigazgatót csináltak belőled Most majd máshol leszel igazgató.

ZEBEGÉNY Az nem olyan biztos. BAKONYI Biztos. Ti nem tudtok meg-bukni.

ZEBEGÉNY Tudod te, mi az a puffer? Az a püfölszák, amivel a bokszolók edzenek. Átvitt értelemben pedig: olyan ember, aki arra való, hogy üssék.

BAKONYI Mit akarsz ezzel?

ZEBEGÉNY (sírva) Ebben a társadalomban én egy puffer vagyok!

BAKONYI Vigyázz, mert elérékenyülsz.

ZEBEGÉNY Hidd el, én mindig jót akarok. A poszton, ahová állítanak, mindig úgy végzem a munkámat, ahogy elvárják tőlem. De aztán változik a vonal, és mi a legegyszerűbb ilyenkor? Ütni a puffert. Vagyis engem. Ezt ird meg egyszer, édes Gézám, ez a nagy téma! A szocializmus építésének igazi hősei: a pufferek!

BAKONYI Ne félj, öregem, ez a te mos-tani puffersed sem fog sokáig tartani. Valahol már ürül egy fontos szék, ahová beültetnek.

Papagáj: „Hülye író! Hülye író!”

ZEBEGÉNY (belerúg a kalitkába) Kuss!

Tudod te például, édes Gézám, ki ez a Mr. Szabó, aki Stellát elrabolta tőlünk?

BAKONYI Idegenbe szakadt hazánkfia. Ha lehet, ne beszéljünk róla. Betegesen félek az infarktustól

ZEBEGÉNY De tudod, mi volt azelőtt? Itthon? Mert én tudom ! Vallató a Rá-kosi-korszakban ! Ó volt a vesespecialista.

Egyetlen jól irányzott rúgására mindent bevallott a páciens. Na, mit szölsz ehhez?

BAKONYI (egykedvűen) Semmit. ZEBEGÉNY Meg sem lepődsz? BAKONYI Mi van ebben meglepő? ZEBEGÉNY jó, te füttyülsz az egészre.

Az értelmiség közönye. Tipikus ! De mit szólnak én, akinek azt kell látnia, hogy ez a Szabó ötvenhatban, mintha mi sem történt volna, kísétál innét, és akkora kapitalista lesz, hogy az embernek a gyomra felfordul tőle. Tudod te, mi-csoda pénzt csinált ez odakint? A Du-nántúlt megvehetné a pénzéből! BAKONYI Te pedig itt maradtál, ahelyett, hogy te is kísétáltál volna ötvenhatban, és most már megvehetnéd a Tiszántúlt. Ez a baj?

ZEBEGÉNY Kérlek, ezt visszautasítom! De az mégiscsak dühítő, hogy ezt a Szabót beengedik. idejön proccolni, és mindent megengedhet magának a dollárjaiért abban az országban, ahol inkább számot kellene adnia bizonyos viselt dolgairol!

BAKONYI Mért pont ő adjon számot? Pont ő! Akik ittragadtak és szép simán beépültek az életünkbe -- azok talán számot adtak a viselt dolgaikról?

ZEBEGÉNY (szenvédeyesen) De te nem tudod, milyen buzgó vadállat volt ez a Szabó ! Én tudom ! Én együtt dolgoztam vele, és a két szememmel láttam ... (Hirtelen elharapja a mondatot, ijedten néz Bakonyira)

BAKONYI (szünet után, egykedvűen) Semmi pánik, öregem. Tudtam eddigi is, hogy ott dolgoztál az ötvenes években.

ZEBEGÉNY Tudtad?

BAKONYI Hogy is mondtad az előbb? Az ember a poszton, ahová állítják, úgy végzi a munkáját, ahogy elvárják tőle.

Ha egyszer téged odaállítottak, igaz? ZEBEGÉNY (döbben) Te tudtad? ...

(Szünet .tán) Értem ! Ez a Szabó pofázta ci neked ! A rohadék !

BAKONYI Nem a Szabó. Régóta oldom. ZEBEGÉNY Régóta? De honnét? Árucl, honnét vagy kitől?

BAKONYI Ilyesmit nálunk nem lehet eltitkolni. Ez a pesti folklór, öregem. Még olyanokról is tudjuk, hogy ott szolgáltak, akik sosem szolgáltak ott.

ZEBEGÉNY (lehorgasztott fejjel, nehezen, akadozva) Géza ... édes Gézám .. (Erősítésképpen nagyot iszik) Úgy érzem, mi az utóbbi időben nagyon közel kerültünk egymáshoz ...

BAKONYI (viszolyogva) No-no ... Csak lassan a testtel...

ZEBEGÉNY Édes Gézám, én már régen el akarok neked mondani valamit .. . Úgy érzem, tartozom neked ennyivel...

BAKONYI (idegesen) Hagyjuk ezt, Béla, hagyjuk ezt!

ZEBEGÉNY De igen ! Nekem ezt Ici kell adnom magamból. Önkritikát akarok gyakorolni!

BAKONYI (pánikban) Ne, Béla, ne!

ZEBEGÉNY (nagy nekirugaszkodással, kiszakad belőle) 1950-ben én vallattam apádat! (Elfűlő hangon) Meg tudsz nekem bocsátani?

Bakonyi leszege a fejét, nem néz Zebegényre. Csönd

Nem tehettem róla, hogy rám osztották. És az akkori kemény vállalati módszerekhez képest, elmondhatom magamról, hogy ... szóval én nem alkalmaztam .. minden eszközt ... Érted? Én nem! ... Én nem!...

Csőnd

És arról igazán nem tehettem, hogy a dolgok végül úgy fordultak ... Szóval ... arról én nem tehettem ...

Csőnd. Bakonyi nem néz föl. Zebegény teletölti a poharát és egy hajtásra kiissza

Szóra se méltatsz?

BAKONYI (lassan felnéz, halkan) Tudtam ezt is.

ZEBEGÉNY Micsoda? Mit beszélés?

BAKONYI Igen, tudtam, hogy te verted ki a hamis vallomást apámból.

ZEBEGÉNY (felpattan, kicsit megtántorodik, felháborodottan) Tudtad és szóba álltál velem? Kezet fogtál velem? Bratyzított velem? Mégiscsak az apád volt ! (Részeg pátozzsal) Szégyellj magad, kérlek alássan ! Mi vagy te, kérlek alássan ? !

BAKONYI Erkölcstelen fráter.

ZEBEGÉNY Tessék?

BAKONYI Az vagyok. Erkölcstelen fráter. A mi kis békés együttélésünk kussoló haszonélvezője. Ha én itt elkezdeném a morális következetességet, hamarosan fölkapna az állam. Tehát nem kezdem ci ! Inkább válogatás nélkül szóba állok, kezet fogok, bratyzikok bárkivel ! A mi alapmagatartásunk e honban : úgy csinálni, mintha ! Érted? Mintha mindent elintéztünk volna egymással. Mintha mindennel szembenéztünk volna. Mintha kifizettük volna a számlát. Mintha ... mintha ... mintha ... Hogy te valami-kor az apámat vallattad? Na és ! Ha egyszer színigazgató lett belőled, akitől függ, hogy bemutatják a darabomat - mit számít ez a kis apróság ! Apám a föld alatt, mi pedig itt bratyzunk. (Poharát emelve) Egészségedre!

ZEBEGÉNY (lerogy a székre), Micsoda mélységek ... Micsoda döbbenetes mélységek...

BAKONYI Ugyan, mit nagyzolsz! Pocsolyában - mélység?

ZEBEGÉNY (/elugrik) De a kutyaüristenit - miféle tolerancia ez? Undorító! (Tölt, iszik, megtántorodva, nagyon részegen) Tudd meg, kérlek alássan, hogy én most téged itthagytak ! És megvetlek ! És nem állok veled szóba többé! Mert bennem még maradt annyi morális érzék, hogy aki velem ezek után kezet fog - azzal én nem vagyok hajlandó kezet fogni ! Pfüj !

Kitántorog. Bakonyi nem is néz utána, tölt, iszik. A papagáj megszólal: „Hülye író! Hülye író! Bakonyi hirtelen megdühödik, felkap egy kést, fenyegetően közeledik a kalitkához. A papagáj rémülten rikácsol „Segítség! Gyilkos!” Bakonyi lába gyökeret ver, keze lehanyatlak, megrázza a fejét

BAKONYI Úgy látszik, nagyon részeg le-hetek ...

Gyanakvással nézi a papagájt, majd visszamegy az asztalhoz, g'orsan telt, mohón iszik. Lerogy a székre. Mozdulatlan csönd. Majd lábujjhegyen beoson Ibolya, pongyolában. Közeledik az asztalhoz. Meglátja a kést, felsikolt

IBOLYA Jesszusom ! Mit akarsz azzal a késsel? Add ide azonnal! (Kiveszi Bakonyi kezéből a kést) Ez még öngyilkos lesz nekem ! Pont az hiányzik nekem ! Hogy ez meghaljon nekem! (Szünet, majd a hirtelen felismeréstől, boldogan) Géza ! Mókuskám ! Csak nem miattam? (Átöleli, csókolgatja) Csak nem miattam akartad megölni magad? Te édes! Te drága. ! Te cukorfalat ! Hát ennyire gyötör? Ennyire? Mondd, hogy gyötör!

BAKONYI Gyötör. Micsoda?

IBOLYA A lelkiismeret-furdalás. Hogy fáj-dalmat okoztál nekem. De most már ne törődj vele. Már nem fáj. Elmúlt. Benned is elmúlt? Mondd, hogy elmúlt!

BAKONYI Elmúlt.

IBOLYA Tudod, mit mondok? Még jót is tett a mi kapcsolatunknak ez a közjáték. Elhiszed, hogy jót tett nekünk?

BAKONYI Elhiszem.

IBOLYA Az ember így tanulja meg becsülni a másikat, igaz? Mondd, hogy igaz !

BAKONYI Igaz.

IBOLYA De azt azért nem gondoltam volna, hogy ennyire szeretsz! Hogy még öngyilkosságot is forgatsz a fejedben miattam! Hát ennyire furdal a lelkiismeret? Drágám ! Úgy szeretném hallani, hogy már nem furdal !

BAKONYI Nem furdal.

IBOLYA Azóta rájöttem, hogy tulajdonképpen nem is Stellát szeretted Stellában. Tudod, kit szerettél Stellában? Engem ! Engem szerettél benne is. Így van? Valld be!

BAKONYI Bevallom.

IBOLYA Stellában is engem szerettél ! Istentem, mennyire hiányozhattam neked, amikor veled éltél! Rossz volt nélkülem? Mondd, hogy rossz volt !

BAKONYI Rossz volt.

IBOLYA Persze te is nagyon hiányoztál nekem ! A dohányszagú ruháid. Az írógéped kopogása. Meg amikor hamisan énekelsz a fürdőszobában. Néha az volt

az érzésem, ezek nélkül nem is érdemes élnem. (Cicásan) És tudod, Mókus, úgy, mint te, senki nem tudja megmosni és megnyomkodni a hátikómat ...

BAKONYI (hirtelen kijózanodik és felugrik, mintha álomból ébredt volna) Már. megint kinek van itt hátikója? Nem akarok többé hátikót látni ! Nem akarok többé hátikót látni ! Nem akarok ! Nem akarok !

És csöngetés

IBOLYA Egy meghitt szót nem lehet eb-ben a házban váltani ! (Ki)

BAKONYI (maga elé) Dezsőkém ! Egyet-len drága barátom ... Milyen régen nem beszélgettem veled ... Milyen régen nem küldtem neked szalagot ... De ma este ... ma este... Végre kibeszélgetjük magunkat ... Előveszem az öreg magnót, és egész éjjel beszélgetünk ...

Megjelenik Ibolya Csik Dórával

Dezsőkém ... Drága jó Dezsőkém ...

(Meglátja Csik Dórárt)

IBOLYA Csik Dóra van itt.

BAKONYI Üdvözetlem.

CSIK DÓRA Jó napot! Mi már találkoztunk!

BAKONYI Hajjaj !

CSIK DÓRA Amikor beléptem, mintha egy nevet mondott volna.

BAKONYI Van egy müzsám. Úgy hívják: Dezső.

CSIK DÓRA Az afrikai barátja. Deák

Dezső. Tudom. Netán darabot ír róla?

BAKONYI Mondja, maga el sem tudja képzelni, hogy másról is írhatok darabot, mint

Dezsőről? Mért írnék róla megint? CSIK

DÓRA Mert most már érdemes !

BAKONYI Érdemes?

CSIK DÓRA Nem tudja? És nem is olvasta a mai lapokban?

BAKONYI Micsodát?

CSIK DÓRA A maga barátjának ítelték az ideai orvosi Nobel-díjat! A lepra el-teni szérum felfedezéséért.

BAKONYI Mit beszél? (Kikapja Csik Dóra kezéből az újságot)

IBOLYA Dezső Nobel-díjas? Ez komoly? CSIK DÓRA Nahát? Én meg azért jöttem, hogy első kézből halljak maguktól valamit.

BAKONYI (leengedi az újságot) Fantasztikus !

IBOLYA I-lát nem megirtad előre a darabodban? Ezek ott a svéd akadémián olvassák a darabjaidat!

BAKONYI Először is, ha olvasnák a darabjaimat, akkor én kaptam volna Nobel-díjat. Másodsor ... nahát ... ez a Dezső ! Fantasztikus !

CSIK DÓRA Az első magyar Nobel-díj. Óriási dolog! Az egész világsajtó tele van vele.

BAKONYI Dezső ! ... Mindig nagy koponya volt. Már az iskolában is ...

CSIK DÓRA (előkapja jegyzetfüzetét) Maguk együtt jártak iskolába ! Beszéljen erről kicsit bővebben !

BAKONYI Egy padban ültünk. Együtt hártároztuk el, hogy nagy ember lesz belőlünk.

CSIK DÓRA Képelem, milyen nagy öröm magának, hogy ő ezt el is érte, igaz?

BAKONYI (sötéten) Ide figyeljen, kedves ! A magam módján én is feltaláltam a lepraszérumot ! Csak még nem veték észre. Mert az író találmányát nem le-

het szabadalmazni ! Az író találmányával nem lehet bénákat meggyógyítani, úrrakéteket fellőni, állattenyésztést forradalmasítani és kopasz fejen haját növesztetni ! Ez a baj ! Igaz viszont, hogy mikor a világ mégis észbe kap, hogy ez az író valaki, elborítja hírnévvel, dicső- séggel, virágözönnel — a sirt, ahol a fickó már ötven éve pihen !

IBOLYA (*színpadon*) Ne beszélj ilyen szomorú dolgokról...

CSIK DÓRA Milyen ember volt az iskolában?

BAKONYI Már akkoriban megmutatkozott a tehetségcin a dialógus . . .

CSIK DÓRA Nem maga! Dezső! Milyen volt Deák Dezső?

BAKONYI Ja, hogy a Dezső ... Egy padban ültünk az iskolában.

IBOLYA (*büszkén*) Egy padban ültek az iskolában !

CSIK DÓRA Melyik tantárgyat szerette

legjobban? Persze a biológiát. BAKONYI

Nem, nem ... legjobban a történelmet szerettem. Tudja, már eb-ben megnyilvánult az én sajátos ...

CSIK DÓRA Nem maga ! Dezső ! Ó inít szeretett?

BAKONYI Ja, hogy a Dezső ... Dezső legjobban a libamájás i szendvicseimet szerette. Ha libamájás szendvicset vittem tízóraira, mindig megfelezttem vele.

CSIK DÓRA Szegények voltak?

BAKONYI Nem voltunk szegények. A faluvégi vályogviskókat, ahol újabban születni szeretnek, író társaim lefoglalták a maguk születéséhez, így én kénytelen voltam egy jól szituált családban születni ...

CSIK DÓRA Nem maga ! Dezső hol született?

BAKONYI Ja, hogy a Dezső ... ha jól tudom, a Pajor-szanatóriumban született. Ez volt akkoriban a proletáryak kedvenc szanatóriuma ...

CSIK DÓRA (*buzgón jegyez*) Na végre valami ... Tehát Deák Dezső, az első magyar Nobel-díjas, proletárcsaládból származik.

BAKONYI Igen. Csak a legkritikább eset-ben használták az előneveiket.

CSIK DÓRA Micsodájukat?

BAKONYI Hát a nemesi. előneveiket. Dezső a kistradai és nagyrafiai Deákok sarja.

CSIK DÓRA (*csalódottan*) Ez egy nemesi család?

BAKONYI De mondom, csak a legkritikább esetben használták az előneveiket. Mondjuk, ha fogadásra voltak hivatalosak a kormányzó úr öfőméltóságához. Vagy Habsburg József főherceg meghívta őket ebédre ...

CSIK DÓRA (*kitépi a jegyzetlapot és ősz szegényi*) Mondja, maga részeg?

BAKONYI (*vígorgva*) Nagyon ! (*Tölt, iszik*)

IBOLYA Annyira örül, hogy Dezső Nobel-díjas lett! Ivott néhány kortyot az egészségére ...

CSIK DÓRA (*végignézi a palackokon*) Né-hány kortyot? Különbben is : tölem tudták meg a hírt. Előre ivott?

BAKONYI Előérzet. Tudja maga, mi az, hogy előérzet? En egy szuperzenzibilis alkot vagyok.

IBOLYA Ó egy szuperzenzibilis.

CSIK DÓRA „Az első magyar Nobel-díjas barátjánál.” Ezzel a címmel akartam cikket írni Dezsőről. De magától nem tudtam meg róla semmit!

BAKONYI Viszont rólam megtudott mindenfélét. Az is valami.

CSIK DÓRA Csal. lopom itt magával az időmet!

BAKONYI Egy pillanat ! Nemcsak a saját idejét lopja. Az enyémet is ! IBOLYA De Géza ! CSIK DÓRA (*felugrik*) Értettem ! Már itt sem vagyok ! Azt várhatja, hogy én meg egyszer az életben interjút készítek magával ! (*Meny kifelé*)

BAKONYI Ha ezt minden interjúalanyának megígéri, meg van mentve a magyar újságírás ! (*Ibolyának*) Kisérd ki a hölgyet, galambom. En már nem tudok járni.

Csik Dóra és Ibolya ki. Bakonyi tül, iszik, majd bekapcsolja a magnót, kezébe veszi a mikrofont

BAKONYI Dezső ! Az úristenedet! Mit képzelsz te! Az én bőrömrre szórakozol? Szórakozz a nénikéddel, de ne velem ! Megírok egy történetet szindarabnak — cs erre te lekopírozod az életben is? Ez hitelrontás, örgem! Ez págium! Ez ellenkezik. a szerzői jog védelmének genfi konvenciójával ! (*Tölt, iszik. Megtörtén*) Dezső ... Nevetségessé teszel engem. Mindenki rajtam fog röhögni. Hogy annyi írói fantáziám sincs, hogy egy kizárólagosan saját történetet kitaláljak.

Tiszta röhej, hogy amit én megírtam — az a sült valóság! Egyetlen barátom, irgalmas nekem! Igaz, olcsó bulvárdarabot írtam, megalkudtam, elsősorban Stella kedvéért, hogy neki sikere legyen és karriert csináljon - de azért az túlzás, hogy amit én megírok, az meg is történjen ! Ilyen olcsó bulvár nem lehet az élet! Stella faképnél hagy, világsztár lesz, te pedig megkapod a Nobel-díjat! (*Dühbe gurul*) Tudod, kivel szórakoztatok? A nénikétekkel szórakoztatok! Ne velem! (*fölt, iszik*)

De még ezt is hajlandó vagyok megbocsátani, Dezső. Csak egyre kérlek! Könyörgök! Nehogy nekem hazagyere, valami párdüctermétű, gyönyörű nővel az oldaladon! Nehogy nekem a központi házasságkötő teremben egybekelj vele és a Világ leprásai, akiket meggyógyítottál. ujjongó tollregben vonuljanak elétek a Nagykörúton, ahogy abban az átkozott darabomban történt ! Nehogy ezt megtegyél velem, Dezső ! Mert ha ezt meg-teszed, ha erre vetemedsz - én veled nem állok szóba soha többé! Megértetted?

(Abblende)

A sötétben még hallati: Soha többé ... soha többé ... soha többé ...

3

Nászinduló. A színpadon sok ember, háttal állnak a nézőternek. Különböző transzparenszek láthatók: „Deák Dezső. leprások megváltója!” „Üdvözlés a Leprások Világ-szövetségétől !” „A legnagyobb ember — a legnagyobb magyar!” „Világ leprásai — vissza a társadalomba!” A jelenet mindvégig háttal játszódik, mert valahol a színpad mélyén zajlik a mindenkit érdeklő esemény. A szereplők is csak dialógushelyzetben for-

dulnak bátra, vagy oldalt olykor. Természet végig szól a zenre

MATUSKA Azért akárhogy is vesszük, nagy dolog ez ! Az első magyar Nobel-díjas és egy magyar származású világ-sztár esküvője Pesten — nem mindennapi esemény!

CSIK DÓRA De hogyan találtak egymásra? Ki tudja nekem megmondani, hogyan találtak egymásra?

MR. SZABÓ Egyszerű. Stella imádja a Nobel-díjasokat. Hát szereztünk egyet. CSIK DÓRA Maga kicsoda?

MR. SZABÓ É11 vagyok a tulajdonos.

CSIK DÓRA Miféle tulajdonos?

MR. SZABÓ Stella Aurora tulajdólosa.

CSIK DÓRA (*mereven nézi Mr. Szabót, majd felkiált*) Szabó Józsi! Most ismerlek meg! Nem emlékszel ráns? Csik Dó-ra vagyok !

MR. SZABÓ Szevasz, Dóra. Hogy vagy? CSIK DÓRA Hát te vagy az a titokzatos

Mr. Szabó? Ide figyelj, szeretnék egy interjút készíteni veled, de ezektől az undorító nyugati újságíróktól nem tudok hozzájuk férközni. Elintézed nekem? MR. SZABÓ Majd meglátjuk, mit tehetünk.

CSIK DÓRA A régi szép emlékeinkre kérlek! Elintézed?

MR. SZABÓ Jól van, majd elintézem. CSIK DÓRA Köszönöm, Józsikám, köszönöm ! Különbben milyen az élet Amerikában?

MR. SZABÓ Megy-mendegél.

CSIK DÓRA Akárcsak itthon. Megy-mendegél.

MR. SZABÓ Ügykutya.

CSIK DÓRA Hát persze. Egykutya. GLÓRIA 'Pudod, mit mondok neked, Ibolyám? Ennek a Stella Aurorának semmi-

féle tehetsége nincs. Hacsak ahhoz nem!

IBOLYA Nézd, hogy áll rajta a menyasszonyi ruha ! Mint tehénen a gatya. GLÓRIA

Sikktelen liba!

IBOLYA Ahogy mondd, Glóriám. Mondd,

nem bicég egy klcseit?

GLÓRIA Lehet. Mindenestre olyan sápadt,

mint a pénteki. szar. ZEBEGÉNY Szervusz,

Géza! Hát eljöttél te is a nagy eseményre?

BAKONYI Legutóbb azt mondtad, nem állsz

velem szóba többé. Tartsuk magunkat

ehhez !

ZEBEGÉNY (*kedélyesen*) Kérlek, Gézám, én

közben megbocsátottam. BAKONYI Kinek?

ZEBEGÉNY Hát neked !

BAKONYI Nekem?

ZEBEGÉNY Hát persze!

BAKONYI Szóval nem én — neked ! Ha-nem

re — nekem !

ZEBEGÉNY Öregem ! (*Hátha veri*) Olyan

kevesen vagyunk ! Mért kell nekünk ma-

rakodni?

BAKONYI Nagyon magabiztos vagy.

Felbuktál?

ZEBEGÉNY Hogy érted ezt?

BAKONYI Megürült az a bizonyos igazgatói

szék, amit megjósoltam neked? Hol vagy

igazgató?

ZEBEGÉNY Az Országos Oológiai Intézetben.

BAKONYI Mi az az oológia? ZEBEGÉNY Nem

tudod? Ne viccelj, Gézám ! Valóban nem

tudod, mi az oológia? Tojásismerettan!

BAKONYI Aha. És ott vagy igazgató.

ZEBEGÉNY Ott. Most mérjük fel a Kár-pát-

medence oológiaját. És te?

BAKONYI Megvagyok.
ZEBEGÉNY Írogatsz még, írogatsz még?
BAKONYI Írogatok, írogatok. ZEBEGÉNY Mit?
BAKONYI Darabot akarok írni egy lepra-

telepről.
ZEBEGÉNY Már megint? Neked ez mániáddá
kezd válni, kedves Gézám !

BAKONYI De ebben a darabban minden-ki
leprát fog kapni ! Érted? (*Ordít*) Mindenki!

ZEBEGÉNY (*visszahőköl*) Mondd, Gézám,
nem kéne ideggyógyászhoz fordulnod?
Rossz idegállapotban vagy ... Te, én
megyek, mert látom, itt ez a rohadt Szabó !
Látni sem akarom ! Minden jót! Ha érdekel,
van egy remek idegspecialistám ...
(*Elvegyül*)

MR. SZABÓ Nini, Bakonyikám ! Maga is eljött
az esküvőre?

BAKONYI Erre jártam éppen.

MR. SZABÓ Remélem, már nem harag-szik.
Látja, mit csináltam ebből a kis külvárosi
gyöngyszemből !

BAKONYI Látom.

MR. SZABÓ Képzeld el, ha itthagynom!

Semmi nem lett volna belőle ebben a
vidéki országban. Most pedig világsztár.
BAKONYI Az.

MR. SZABÓ Maga megtalálta -- én meg
ékszeret csináltam belőle. Ki gondolta volna,
hogy a Csó utcából egyenesen Hollywoodba
visz az út?

BAKONYI Csak azt árulja el nekem : mi a
nyavalyának jöttek ide? Amerikában nem
lehet esküdni?

MR. SZABÓ Dehogynem. Csakhogy mi
összekötöttük a kellemest a haszonnal.
Egy üzletet is nyélbe ütöttünk itthon.

BAKONYI Csak nem vette meg a Dunántúlt?

MR. SZABÓ Nem, azt nem. De megvettem a
Metro-Goldwyn-Mayer céget. Hollywood a
zsebemben van.

BAKONYI Gratulálok. És most majd az lesz a
cég neve, hogy Metro-Goldwyn-Szabó?

MR. SZABÓ Én nem szeretem a szemé-
lyi kultuszt, uram. A cég neve az lesz,
hogy Metro-Goldwyn-Hortobágy. BAKONYI
Metro--Goldwyn-Hortobágy? M R. SZABÓ
Hollywoodot áthelyezzük

Debrecenbe. Én patrióta vagyok Felvi-
rágoztatom ezt az országot!

BAKONYI Arra kérem, idejében szóljon
nekem.

MR. SZABÓ Miért?

BAKONYI Mert mielőtt maga felvirágoz-tatja --
én kivándorlok.

MR. SZABÓ Ugyan, írókám, hiszen a maga
ötletei nagyon ügyesek. Maga még gag-man
lehet nálam ! Tudja, mit fizetek majd egy
világjó gagért? Százezreket, írókám,
százezreket!

BAKONYI A gag-manról jut eszembe:

mondja, mi lett a Tatával?

MR. SZABÓ Itt van ő is. (*Körülnéz*) Tata! Hol
van, Tata? Jöjjön már ide!

Felbukkan Tata, nyomában a két testőr

Nézzé csak, egy kedves régi ismerős.

BAKONYI Jó napot, Tata ! Megismer még?

TATA (*tökéletes, régi nemzeti színházbeli
artikulációval*) Soron kívül elnöki sze-
mélyes megbizottját a hattagú nyugtalan-
kodók történetesen a felismerés végtelenül
örvendek.

BAKONYI Maga beszél? Hiszen ez nagy-szerű!
TATA Felszólították a feleket lényegbe-vágóan
nem lehet tudni a várakozás ra-
gaszkodnunk mégis meggondolandó a
mérsékelt árak kiegyenlítő fáj a fejem.

BAKONYI (*döbbenet Mr. Szabóhoz*) Mi
történt veled?

MR. SZABÓ Stella megoperáltatta. Egy kalap
pénzbe került. Tudja, Stellának mindig az
volt a vágya, hogy a Tata be-széljen. Hát
most beszél.

BAKONYI (*Tatához*) Meséljen magáról, Tata.
Hogy van?

TATA Rendkívüli minisztertanácson az el-
kötelezettség hatalmas tétje midőn a re-
alizálás hivatalosan százalékos becslés
szerint homokra épült egyezmény illetékes
vélemények szerint végül is komp-
romisszum.

BAKONYI Üristen! (*Szabóhoz*) Mért nem
hagyták úgy, ahogy volt? És ki ez a két
fickó rajta?

MR. SZABÓ Testőrök. őrzik a Tatát.

BAKONYI El akarják rabolni?

MR. SZABÓ (*legyint*) Áá ! Meg akar szökní !
Állandóan meg akar szökní. Stek la pedig
nem tud élni szeretet nélkül. Hát ezért
őrizzük a Tatát.

*Felmorajlik a tömeg: „Stella Aurora! Stella
Aurora!” Majd a középén megnyíló tömeg
sorfala között vo-ul előre Stella, csodálatos
ruhakölteményben. Mellette Deák Dezső.
Stella énekel*

STELLA Ó, ha én tudtam volna, Hogy
ennyi az ember gondja, Ha már
világsztár,
Megvolna a szobakonyhám,
Maradtam volna szegénylány,
Ki álmodozva csodát vár.

Pesten a Csó utca hűszba'

Nem volt lazac és languszta, De

volt boldogság,

Es volt paprikáskrumpli,

Azt nem lehet megunni,

Ó, fiatalság – bolondság!

(*Dezső karján, nagy taps, éljenzés kíséretben
elvonul*)

BAKONYI Ide figyeljen, Mr. Szabó! Én
harminc évig Dezső legjobb barátja voltam.
Ismerem, mint a tenyeremet. Ez a pofa,
akivel Stella itt elvonult, meg kell hagyni,
nagyon hasonlít Dezsőre. De nem Dezső!
Ide a roszdás kést: ez nem Dezső! Ki ez?

MR. SZABÓ Ajjaj ! Maga észrevette? Nagyon
kérem, egy szót se! Ez egy dublór. Dezső
helyett szerződöttünk egy dublór. Hogy
fuccsba ne menjen ez a világszenzációnak
számító esküvő.

BAKONYI De miért? Mi van Dezsővel? MR.

SZABÓ Ne szóljon senkinek. Karanténba
kellett vonulnia.

BAKONYI Miért?

MR. SZABÓ Másnap, hogy átvette a lepra
elleni szérum feltalálásáért a Nobel-díjat –
leprás lett!

Fortissimo felzendül a nászinduló

BAKONYI (*ujjongva, kitárt karral*) Dezső!
Drága barátom! Megint szeretlek!

VÉGE

Felelős kiadó: Siklósi Norbert, a Lapkiadó Vállalat igazgatója

Egyetemi Nyomda — 79.4502 Budapest, 1979
Felelős vezető: Sümeghi Zoltán igazgató